

Munkaadókat is közzétesz

SZUBOTICA

EMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Küldőhivatal 3-28

Munkaadókat is közzétesz 3-10, 3-33

NAPILÓ

Küldőhivatal is közzétesz

egyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMunkaadókat
is közzétesz, hűtlen és
hamis hírt meg nem fogadunk

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MÁRCIUS 1.

PÉNTEK

60. SZÁM

Az inségakció tanulságai Ófelsége ratifikálta a koronatarozásokról szóló jugoszláv-csehszlovák konvenciókat

Jugoszláv állampolgárok egy korona helyett féldinárt, csehszlovákok fél csehkoronát fizetnek

Beogradból jelentik: Kumanudi Koszta helyettes külügyminiszter előterjesztésére Ófelsége a király ratifikált két Csehszlovákiával kötött konvenciót.

Az egyik konvenció szabályozza a jugoszláv és csehszlovák állampolgárok között 1919 február 26-ika előtti időről származó volt osztrák-magyar koronatarozások és követelések ügyét. Ezekre a követelésekre vonatkozólag az érdekelt felek állampolgárságát aszerint állapítják meg, hogy 1919 február 26-ikán hol

laktak. A jugoszláv állampolgárok egy korona helyett 0.50 dinárt, a csehszlovák állampolgárok pedig egy korona helyett 0.50 csehkoronát tartoznak fizetni. Amennyiben más rendelkezések nem volnának, a tartozások után öt százalék kamat fizetendő.

A másik konvenció elrendeli mindazoknak a bírói eljárásoknak megszüntetését, amelyek ilyen követelésekből erednek. A bíróságok hivatalból fogják ezeket a pereket megszüntetni.

A szuboticei gyorssegélybizottság, amelyet a társadalmi, kulturális, vallási és munkásszervezetek kiküldöttjei közös értekezleten bíztak meg a nyomorenyhítő akció lebonyolításával, befejezte működését, miután három hét alatt több mint százezer dinár értéket osztott ki pénzben, fában, kenyérben, egyéb élelmiszerekben és ruhamegkötésekben. Az áldozatkészséget felkoraócsoló mozgalom sikere díszre válik a szuboticei polgárságnak, amely a szokatlanul kemény tél napjaiban a jótékonyk nagyszerű példáját szolgáltatta. Az adakozás ezélett sohasem tapasztalt lendülete lehetővé tette, hogy az éhezók és fázók százai részeseüljenek pillanatnyi segélyben. Olyan eredmény ez, amelynek jelentőségét nem csorbítja sem az a körülmény, hogy sokan lemaradtak az adományokért förtötő versenyben, sem a nyomornak a kiosztás haladéktalanságával számos más szegény ember kárára visszafelé ugynevezett élelmessége.

Azok a kritikai megjegyzések, amelyek a gyorssegélybizottság működéséhez fűződtek, nem gyönghethetik meg az akció szociális horderejét. Mindazonáltal a jótékonyk gyakorlásának szerveztlenségéből eredő hibák megfontolásra készítenek. Mindenekelőtt azt a tanulságot kell levonni, hogy az inségések téli segélyezése csak úgy lehet hatékony, igazságos és arányos, ha nem várjuk be, amíg a hőmérő higganyoszlopa husz fokkal süllyed a 0 pont alá, hanem organizációt építünk ki, amely teljes felkészültséggel munkához kezdhet, mielőtt annak sürgős szükségére mutatkozik. Már most létesüljön egy széleskörű társadalmi bizottság azzal a rendeltetéssel, hogy hatósági utmutatások alapján nyilván tartást vezessen az inségésekről, az adakozást szabályozza és rendszeresítse s a kiosztást célszerűen adminisztrálja. A jelenlegi ad hoc bizottságnak téli segélyező szervvé kellene állandósulnia, hogy az ide, egyébként várakozáson felül sikerült akció fogyatékosai jövőre kiküszöbölhetőek legyenek.

A gyorssegélybizottság gyorsan és aránylag sokat adott, de nem helyezhetett súlyt olyan formaszakokra, amelyek betartásával óvatossággal, de egyszerűsággal a kelleténél lassabban járhatott volna el. Nem állottak rendelkezésre megbízható listák és nem volt személyzet sem a jelentkezők ellenőrzésére. Így megesezt, hogy némelyek minden osztásnál megkapták a fejadagot, sőt egyes családok tagjai külön-külön felvették a segélyt, míg mások, az ügyetlenek, a tömegben előnyomulni nem tudók, vagy épen az odalaza betegen sinylődők semmit sem kaptak. A bizottság észrevette ezt a bajt, de nem segíthetett rajta, mert nem állott módjában egyebet tenni, mint hogy a befolyt adományokat azonnal kioszta azok közt, akik a segélyért személyesen eljöttek. Amennyiben sikerülne ezt a mindamellétt igen üdvös hatású mozgalmat téli humanitárius intézményé stabilizálni, akkor a jövő évi segélyezést mentesíteni lehetne ezektől a defektusoktól és úgy az adakozás eddigi még fel nem tárt forrásainak igénybevétele, mint a szétosztás technikájának tökéletesítése révén az ide eredmény fokozható volna.

A másik tanulság, ami a jótékonyk számára eből az emlékezetes szuboticei manifesztációjából kínálkozik, az, hogy a nyomor enyhítésére hevílt környékletesség a legbőkezübb adakozással is élenyészőn keveset tehet a nélkülözés óriási méreteihez képest. A gyorssegélybizottság száz és száz embert szabadított meg egy-két napra a legnyomasztóbb gondoktól, de a nyomorgók feljére áradó igényeinek csak egy kis töredékét elégíthette ki. Az utolsó napon, amikor már kimerültek az anyagi lehetőségek, a bizottság kénytelen volt hitelle nyolc mázsa kenyeret vásárolni és kiosztani, olyan elenállhatatlan ostromnak volt kitéve. A szibériai hideg hatása alatt fölserkent jótékonyk az idő megenyhülésével alábbhagyott. Most a hatóságokon a sor, hogy a nyomorenyhítés problémáját a lehetőség határain belül munkaalkalmak teremtésével juttassák közelebb a megoldáshoz.

Nagy ellentétek vannak a németek ajánlata és a szövetségesek jóvátételi követelése között

A német delegáció egymilliárd aranymárkát ajánlott fel, míg a szövetségesek három milliárdot követelnek

Párisból jelentik: Néhány francia lap azt állítja, hogy módjában áll megbízható adatokat közölni azokról az összegekről, amelyeket a szövetségesek követelnek és amit német részről ajánlottak. A Petit Parisien szerint

a Schacht dr. által ajánlott összeg másfél milliárd aranymárka, míg a szövetségesek követelése meghaladja a három milliárd aranymárkát.

A Matin úgy tudja, hogy a németek első ajánlata egy-

milliárd aranymárka volt, míg ezzel szemben a szövetségesek egész számlája évenként három és fél milliárdot tett ki. Schacht dr. valószínűleg azt gondolta, hogy

jobb lesz a minimumot a lehető legalacsonyabb összegben megjelölni, hogy a középösszeg, amiben végül meg fognak egyezni, Németország számára a legelőnyösebb legyen.

Az Oeuvre szerint a német delegáció egymilliárd aranymárkát ajánlott fel.

Ujabb hideghullám öntötte el Európát

Csütörtök reggel egész Európában —10 fok körüli hőmérséklet volt — Ausztriában és Magyarországon közlekedési zavarokat okozott az új fagyhullám

Megszűnt az olvadás — csökkent az árvízveszély

A hideg északi levegő beáramlása egész Nyugat-Európát és Közép-Európa nagy részét is teljesen hatalmába kerítette.

A pár napos enyhülés után szerda éjjel Jugoszláviában ismét hidegre fordult az idő és erős szél kerekedett. Csütörtökön Szuboticán

csak a déli órákban emelkedett fagypontra a hőmérséklet,

egyébként az ország egész területén alig értek 0 fokig a déli maximumok, míg a minimum —10, —15 fok volt.

Beogradban csütörtökön gyengén havazott, Franciaországban viharos szelek mellett általánosan a fagypontra alá süllyedt a hőmérséklet, sőt az éjjeli lehűlés a —10 fokig erősödött. Párisban csütörtök reggel —6 fok, Nancyban —9 fok, Rochefortban —9 fok és még a legdélibb részeken, Marseille környékén is —2 fok volt az éjjeli minimum.

Angliában is erősen fagypontra alatta van a hőmérséklet és a —6 fokot is meghaladta a lehűlés mértéke. Münchenben —12 fokig süllyedt reggel a hőmérséklet, a tegnapi +2 fokkal szemben.

Bécsben csütörtök reggel —9 fok hőmérséklet volt.

Magyarországon a legmagasabb hőmérséklet +2 és +3 fok volt.

Az új fagyhullám megbénította Bécs közlekedését

Bécsben szerda éjszaka a hőmérő ismét nyolc fokkal a fagypontra alá süllyedt.

A bécsi utcákat borító sártenger reggelre keményre fagyott s az utcákon a kora reggeli órákban ugyszólván lehetetlen volt minden közlekedés. Az északról jövő újabb fagyhullám egész Alsó-Ausztriára kiterjedt.

A havazás és az éjjel folyamán jelentkezett szélvihar

a vonatforgalomban több vonalon ismét akadályok okozott.

Igy az osztrák vasutakon keletkezett hófuvásból kifolyólag a Budapestre éjjel indult bécsi gyorsvonat Hegyeshalom állomáson reggel 4 órától délelőtt 10 óráig vesztogelt és ugyanott még három személyvonat vesztogelt órákhozott.

Kisebb közlekedési zavarok voltak Magyarországon is.

Csökkent az árvízveszély

Az újabb hideghullám következtében a legutóbbi napok gyors hóolvadási folyamata megállt és így az a veszély, amely különösen a Duna jegének zajlásával kapcsolatban a hatalmas folyó egész völgyében jelentkezett, vesztített fenyegető jellegéből.

A Tisza kivételével, amelynek mellékfolyói áradásban vannak, nem jelentették a vízmennyiség jelentősebb emelkedését azoknak a folyóknak völgyéből, amelyek elsősorban befolyásolják a Duna vízbőségét. Igy a Duna völgyében egyelőre közvetlenül sehol sem fenyeget árvízveszély, bár nem lehet tudni, hogy az állandóan szeszélyesen

váltakozó időjárás legközelebbi fordulata mit hoz magával.

A Vaskapuban román katonaság jégrobbantásokat végzett,

de a rendelkezésre álló technikai eszközök nem bizonyultak elegendőnek, úgy hogy a munkálatokat félbe kellett szakítani. Legnagyobb emelkedést a Tiszánál jelentettek.

Szegedi jelentés szerint az árvízvédelmi bizottság már napok óta permanenciában van. A Tisza mellékfolyói mindenütt áradnak,

a Tisza az olvadás első napján tizenhat centiméterrel áradt,

ami már komoly veszélyt jelent a következő napokra. A szakértők vasárnapra várják a jégzajlás megkezdését és attól tartanak, hogy a jég megindulása Szeged alatt — mint 1913-ban — közvetlen veszéllyel

fog fenyegetni. Tapasztalat szerint ugyanis a nagymennyiségű jég a vasuti hid alatt összetorlik és nem tud tovább jutni. A bizottság ezért már most megtette a szükséges elővigyázati intézkedéseket. A szegedi utászszázad készenlétben áll és azonnal megkezdí a jég robbantását, amint az első torlódás bekövetkezik.

Lavina zuhant két kisleányra

Mint Bécsből jelentik: A Lech-völgyében fekvő Steg község határában egy leontó lavina eltemetett két kisleányt, akik éppen az iskolából jöttek. Az egyik leánynak az utolsó pillanatban sikerült egy fatörzsbe kapaszkodnia, míg a másik gyermeket elragadta a lavina és mintegy kétszáz méterre sodorta. A megmenekült kisleány segélykiáltásaira azonnal kutatni kezdtek a nagy hőtömegben a szerencsétlen gyermek után, mire azonban kiásták a hóból, már halott volt.

Hideg idő várható

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint Északi szelekkel és

további hősiáradással

egyelőre még változókéony idő várható kisebb havazással. Később valószínűleg tartósan derült és főleg éjjel igen hideg lesz az idő.

Noviszadnál is robbantják a Duna jegét

Noviszadról jelentik: Noviszadon csütörtökön megkezdtek azoknak a preventív intézkedéseknek a végrehajtását, amelyeket az árvízveszedelem elkerülése végett a hatóságok szükségesnek láttak. A dunai flottilla tengerészei csütörtökön megkezdtek a Duna jegének robbantását a közúti és vasúti hid környékén. Ezek az óvintézkedések arra szolgálnak, hogy a hidak pilléreit megóvják. A robbantásnál jelen voltak Malinaries Eugen ezredes, a dunai flottilla parancsnoka, Mirkov Nikola, a hidrotechnikai osztály főnöke, Mar-

osevics Iván tengerészkapitány, Marakov Jován vasúti mérnök, Kapetanovics Milán állomásfőnök. A robbantásokat púteken folytatják.

Mint Bécsből jelentik, az új hideghullám következtében a Duna osztrák szakaszán ismét jégtorlódás állott be. A Duna gyengén emelkedő irányzata tovább tart.

Pozsonyi jelentés szerint az új fagyhullám Pozsonyba is elért és csütörtök előtt való éjszaka —12 fok hideg volt. Az utcákon megfagyott a szerdán felolvadt hótömeg és a közlekedés teljesen megbénult. A vasúti forgalomban is súlyos zavarok vannak, így a Prága—budapesti gyorsvonat hat órással késéssel futott be Pozsonyba. Szerdán éjszaka megrepedt a vízvezeték főcsőve és az egyik városrész víz alá került. Nyolc-tíz házban egy méter magasan áll a víz és a lakókat kilakoltatták. A Duna vizállása állandóan emelkedik.

A szubotocai komeszárkérdést néhány napon belül megoldják

Matkovics Dobrica tartományi főispán két napos szubotocai tartózkodás után csütörtökön visszautazott Szomborba

Matkovics Dobrica bácskai tartományi főispán két napos szubotocai tartózkodás után csütörtökön délután négy órakor visszautazott Szomborba. A főispán Szubotocán érintkezésbe lépett a közelet vezetőivel és a hatóságok képviselőivel és behatóan informáltatta magát a gazdasági, kulturális és nemzetiségi viszonyokról, valamint a tisztviselői és komeszár-kérdésről.

A főispán szerdán a késő esti órákban Rajics Balázs plébános látogatása után fogadta dr. Vojnics Hajdu Józsefet, Oresics Lázár dr. volt városi jegyzőt, Vidúkevic (Pozsán) Antal földbirtokost és Vukovics (Gyidő) Józsefet a »Nevén« szerkesztőjét.

Csütörtökön délelőtt a főispán autótutát tett a vá-

rosban, majd felkereste hivatalában Mihalczsics Sztanoje főkapitányt, akivel hosszasan tárgyalt, majd megtekintette a városházát, ezután Sztipics Károly dr. polgármester hivatalába ment és a polgármesterrel tanácskozott. Csütörtökön nem fogadott magánszemélyt a főispán és a polgármesterrel való tárgyalások befejezése után délután visszautazott Szomborba.

Matkovics Dobrica főispán valószínűleg a legközelebbi napokban meghozza a végleges döntést a szubotocai komeszár-kérdésben, amit annál is inkább nagy érdeklődéssel várnak Szubotocán, mert az ideiglenes állapot miatt igen sok általános érdekű kérdés megoldása szünetel halasztást.

Nagyszabású kommunista összeesküvést leplezett le a budapesti rendőrség

Hatvan embert állítottak elő a rendőrfőkapitányságra

Budapestről jelentik: A főkapitányság politikai osztálya dr. Hetényi Imre főkapitányhelyettes vezetésével közel egyhetes nyomozás után nagyszabású bolsevista összeesküvés tetteseit kerítette kézre. A politikai osztály detektívjei megtudták, hogy a kommunista bécsi és berlini megbízottai ismét Budapestre érkeztek és hozzáfogtak egy nagyszabású szervezett kiépítéséhez. Szerdán éjszaka, amikor már a detektívek az összeesküvés részleteit alaposan kinyomozták, a főkapitányság politikai osztálya negyvennyolc órai permanens szolgálat után hatvan embert állított elő a főkapitányságra, akik a legújabb kommunista összeesküvésben különféle propagandamunkát fejtettek ki.

A Rottenbiller utcában egy kis tejivóban volt a bolsevista összeesküvés három-négy vezető tagjának állandó találkozóhelye. Hosszu időn keresztül figyeltek a detektívek a Rottenbiller uccai tejszarnokot, míg végre szerdán este rajtuk ütöttek a kommunista vezetőknél. A négy ember a tejszarnokban éppen egy írás szerkesztésére volt elmerülve, amikor a detektívek beléptek a tejivóba. Nyomban elfogták a négy embert és a náluk lévő iratot elkobozták. A letartóztatottakat bekísérték a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy ez a négy ember az újabb bolsevista összeesküvés vezetője, mind a négyen a szovjet központi bizottságtól kapták megbízatásukat és körülbelül hat hete kezdtek hozzá a propaganda munkához. Az egyik vezető, akit Ellenbogennék hívnak, Faragó

János névre szóló hamis iratokat mutatott fel. A rendőrség azonban már ismeri Ellenbogent, kereste már Szántó népbiztos letartóztatása alkalmával is, mert az akkori összeesküvésben is nagy szerepet játszott, de akkor sikerült neki kiszöknie Oroszországba. Ugyáztípusú, most oman tért vissza újabb megbízatással. A másik vezető Rózsa Mihály, akiről ismertül, hogy Bécs és Budapest között teljesített összekötő szolgálatot. A bécsi kommunista központ utasításait közvetítette hetenkint Budapestre. Magyar Mihály álnéven szerepelt. A harmadik letartóztatott Sebés István, aki a szovjet berlini megbízottja. Németországból érkezett Budapestre. A negyedik ember, aki ugyancsak vezetői minőségben dolgozott a budapesti összeesküvésben, vonakodik nevét megmondani, ezideig valódi nevét a rendőrség nem is tudta pontosan megállapítani.

Ugyanakkor, amikor ezt a négy vezetőt elfogták, a detektívek egymásután vitték be a főkapitányságra azokat az embereket, akiket a bolsevista összeesküvésben való részvétellel gyanúsítanak. Összesen hatvan ember van a főkapitányság őrzetében. Valamennyien hamis néven jelentették be magukat. A legnagyobb óvatossággal az esti órákban érintkeztek egymással, egy ember csak egyetlen másik társát ismeri, akivel közvetlen kapcsolata volt, a négy vezetőn kívül a többi közvetlen társán kívül nem is tudott mások létezéséről.

A főkapitányság politikai osztálya nagy erővel

folytatja tovább a nyomozást, mert úgy vélekednek, hogy ennek az újabb bolsevista összeesküvésnek a szála sokkal mélyebbre nyulnak, mint az eddigiek. A jelenlegi vezetők hatalmas pénzüsszeggel rendelkeztek.

Vakmerő rablótámadás egy budapesti textilüzletben

A rabló egy acélruddal hatalmas sebet ejtett a kifutófium

Budapestről jelentik: Vakmerő rablótámadást követelt el csütörtökön reggel a Király ucca egyik üzletében egy eddig még ismeretlen fiatalember. A rablómerénylet áldozata Hamsik Rudolf tizenkilencéves kifutófiu, aki súlyos sérülésével a Rókus-kórházba szállították.

A Király ucca 38. számú ház udvarára nyílik Erdős Béla textilüzlete. A cég főnöke, Erdős Béla ugyanebben a házban lakik. Csütörtökön megjelent a lakásban Hamsik Rudolf kifutófiu és elkérte főnökétől az üzlet kulcsát, hogy kitakarítson és befűtsön.

Amikor Erdős Béla lement az udvarra és benyitott üzletébe, megdöbbenő látvány tárult elője. A két íróasztal között az egyik felfordult székre ráborulva, közvetlenül a kis vaskályha előtt hatalmas vértócsában hevert Hamsik Rudolf. Koponyájának tetején nagy véres seb tátongott. Erdős rögtön látta, hogy rablótámadás történt, mert a fal mellett íróasztal fiókja fel volt törve, a pénz szerteszét szórva. Néhány darab aprópénz a vértócsában hevert.

A főnök mentőket hívott, akik bekötözték a fiu hatalmas fejsébet. A hordágyon fekvő szaggatott szavakkal mondotta el ezután:

— Kinyitottam az üzletet... Éppen be akartam futni... bejött egy férfi... magas, sovány... azt kérdezte, hol van a főnök ur?... Mondtam, várjon, mingyárt jön... Azután lehajoltam a kályhához, hogy szentet rakjak a tüzre... Intózatoss utást éreztem... A többiről nem tudok.

Később némi szeméyleírast adott Hamsik Rudolf a támadójáról.

— Nem ismertem, sohasem láttam... Csak arra emlékszem, hogy magas volt, sovány, borotváltarcu, jobb öltözetű fiatalember...

Hamsik Rudolf ezután elveszítette eszméletét. Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy az ütés tíz centiméter hosszúságban keresztülhasította a koponyacsontot. A rendőrség keresi a tettest.

Este tizenegykor be kell zárni a noviszadi kávéházakat

A három legnagyobb kávéház ellen az árszabályrendelet kijátszása miatt retorziót alkalmazott a főkapitány

Noviszadról jelentik: Az árak letérése érdekében megindított hatósági akciónak érdekes fejleményei vannak Noviszadon. Mint ismeretes, dr. Momirovics Veljko noviszadi rendőrfőkapitány rendeletileg megállapította a legfontosabb közszükségleti cikkek és élelmiszerek árát és ennek során szabályozta a kávéházi és vendéglői árakat is. A főkapitányhoz az utóbbi napokban olyan jelentések érkeztek, hogy egyes kávéházak kijátszák a maximáló rendeletet, amelyet a főkapitány a közönség széles rétegeinek érdekében adott ki.

A főkapitány a beérkezett panaszok miatt mintegy retorzióképen törvényadta jogával élve, elrendelte, hogy három noviszadi kávéház: a *Krajica Mária*, a *Szloboda* és az *Elit kávéházak csütörtöktől kezdve látelemek este tizenegy órakor zárni és ezekben a kávéházakban csak este tíz óráig játszhat a zene*. Az indokolásban a rendőrfőkapitány kimondotta, hogy a kávéházak nem tartották be a rendeletet, sőt azt kijátszották. A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett dr. Momirovics Veljko főkapitányhoz, aki a következőket mondotta:

— Ezek az üzemek tudomásom szerint nem tartották be azt a rendeletet, amelyet a közönség érdekében az árak letérése végett adtam ki. Az árszabályozó rendelet jóakaratu volt és szem előtt tartottam az üzemek érdekeit is és az árakat úgy állapítottam meg, hogy meg legyen a polgári hasznuk. Azonban feljelentések érkeztek hozzám, hogy egyesek úgy játszák ki a rendeletet, hogy például a fehér kávét hab és tejjel nélkül adják, a habot pedig külön felszámítják és így elérik a régebbi árat. Emiatt kénytelen voltam megtörli intézkedéseket tenni és a három kávéház záróráját tizenegy órában megállapítani. Ez mindaddig így marad, amíg a kávéházak a legteljesebb mértékben eleget nem tesznek a rendeletnek. Ilyen eseteknek mint ez, modern államban nem szabad előfordulni akkor, amikor a közönség érdekeinek megvédéséről van szó, anélkül, hogy az üzemek kárt szenvednének.

Közölte a rendőrfőkapitány, hogy az ügyeket átadták a járásbíróshoz, amely ítélkezni fog, a rendőrség pedig a saját hatáskörében a saját hatalmával fog érvényt szerezni rendeleteinek.

Massaryk köztársasági elnök felszólítására mondott le Hodzsa Milán

Prágai lapok a közoktatásügyi miniszter lemondásának kulisszatitkairól

Prágából jelentik: A lapok érdekes új megvilágításba helyezik Hodzsa Milan közoktatásügyi miniszter gyors távozását. A kulisszatitkokat először a Brűnnben megjelenő *Masinee* című lap pattantotta ki, amelynek cikkéről a prágai *Express* a következőket írja:

A *Nasinee*, Srámek miniszter sajtóorgánuma, a Hodzsa lemondásához fűzött megjegyzéseiben azt állítja, hogy

Massaryk köztársasági elnök Hodzsát kategorikusan felszólította, hogy nyújtsa be lemondását.

Hodzsa azonban arra várt, milyen álláspontot foglal el a kérdésben a republikánus párt. A párt elnöksége azonban csak akkor fejezte ki bizalmát íranta és róttá meg Srobárt, amikor Hodzsa ügye már el volt intézve. A mi értesülésünk szerint — írja az *Express* — a republikánus párt bizalommal volt és van Hodzsa iránt, aminek kifejezést is adott határozatában. A helyzet kényessége azonban abban rejlett, hogy

Benes Hodzsa betegségét a legjobb alkalomnak találta a döntő lépésre.

Benes ma jobban bírja a köztársasági elnök bizalmát, mint bármikor. Konfliktus fejlődött ki, amely egy kategorikus felszólítással végződött. Hodzsának még módjában lett volna pártja vezetőségéhez fordulni, Hodzsa azonban ettől eltekintett, mert a pártot nem akarta kellemetlen szituációba hozni a köztársasági el-

nökkel szemben és még mielőtt a párt ebben az ügyben állást foglalhatott volna, benyújtotta lemondását. Csak ezzel magyarázható meg a lemondás elintézésé körülül nagy sletség.

Hodzsa Milán

Baloldali fordulat előtt a francia politika

Az új baloldali kartell erőpróbája fényesen sikerült Daladier kezében van a jövő kulcsa

Tardieu vagy Briand lesz Poincaré utóda

Páris, február.

A győztes pártok még alig nevétték ki magukat Poincaré szenális sakkhuzásán, amellyel összel kiugratta a radikális minisztereket a kormányból és egymás ellen heccelte a radikálisok irakcióit, még alig örvendezhettek az ősz vezér másik ügyes és hialósnak látszó vágásán, a Hanau-ügyön, mellyel a baloldali sajtót akarta örökre elhallgattatni, amikor most a halottnak hirdetet radikális párt hírtelen megmozdult és megmozdulásával majdnem elsodorta az új, hosszúéletűnek szánt Poincaré-kormányt.

Legutóbb csak hat szavazattal győzött a kormány a visszaállítandó törvényszékek vitája során ívetett bizalmi kérdésben. Hat szavazattal győzött,

Poincaré francia miniszterelnök

de nem szavazott a radikális Herriot és Queuille, mert nem akarták dezavualni azt a kormányt, amely ezeket a törvényszékeket 1926-ban eltörölte és amelyek ők is tagjai voltak és nem szavazott sok mérsékelt pártu képviselő sem, mert nem kívántak kormányt bukattatni most, amikor a szakértőbizottság tanácskozásai javában folynak és a tanácskozások Franciaországra esetleg kedvezőtlen eredményeivel szemben egy egységes, harcrakész parlamentre van szükség.

A támadás jól volt előkészítve, a kormány majdnem megbukott. A hat szavazattal győzelem egy időre mégis elodázta a kormányválságot. De mennyi időre? — kérdi mindenki, mert az kétségtelen, hogy a radikálisok előbb-utóbb újra rohamra indulnak.

A szétbomlott baloldali kartell helyébe egy új, a régnél sokkal egységesebb és harciasabb

radikális és szocialista szövetség van keletkezésében.

A »néocartel.« A néocartel inspirátora a radikális párt fiatal és energikus elnöke, Eduard Daladier.

Amikor 1927-ben Daladier választották meg a radikálisok elnökének, Maurice Sarraut utódjának, azt hitte mindenki, hogy ez a választás a radikális párt meggyöngyölését jelenti, majd a mérsékeltet kiválnak a pártból és nem írják el ennek a szocialistákkal kacérkodó fiatal politikusnak a diktatúráját.

Eduard Daladier csak 1919 óta képviselő. A pártban azonban hamar feltűnt, 1924-ben, Herriot kormányában már gyarmatügyi miniszter volt, 1925-ben, Painlevé minisztériumában, a hadügyi tárca lett az övé. Briand pedig, 1926-ban, a közoktatásügyi minisztérium vezetését bízta rá. Amikor a radikális párt elnökének választották meg, nem törődött a mérsékeltet fényezetőzéseivel, hanem bátran hirdette, hogy »menjenek akik nem idevalók, jobb egy kisebb, de homogén, mint egy óriási, ezerármalatu párt, melyben minden pillanatban ott kísért a palotaforradalom réme«.

Megreformálta a pártot, új, életképes programot adott: tisztagotit és diktált. Akarata minden esetben hadalmaskodott pártjában, lemondatta a miniszterégről a »nemzeti egység« kormányának radikálispárti tagjait, Herriot-t, Sarraut-t és társait annak ellenére, hogy ezeknek semmi kedvük sem volt lemondani és ellenzékbe vonult pártjával. Tárgyalni kezdett a szocialistákkal és megegyezett velük. Pedig a szocialisták és a radikálisok között szinte áthidalhatatlan ellentétek vannak, melyeket lehetetlennek látszott hosszabb időre elsimítani. A legutóbbi egységes támadás azonban behízyonította, hogy a politikában semmi sem lehetetlen.

A »néo-cartel« erőpróbája minden várakozást felülmúlóan fényesen sikerült.

A teljes győzelem csupán hat szavazaton mulott. Erre senkisé számított.

Illetve lehet, hogy valaki mégis számított erre. Az az ember, aki mindenre számít: Poincaré.

Poincaré nem volt jelen a döntő íllesen. Betegget jelentett.

Beavatottak szerint

Poincaré íl a szakértőkonferencia eredményétől.

íél, hogy tulságos méltányosságot fognak javasolni Németországgal szemben, annyi eredményt, amelynyíért Poincaré nem meri vállalni a felelősséget és azért szinte örömmel vette volna, ha most egy jelen-

Gyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — felfrissíti
a gyomrot és a beleket
a **MAGNA-por**

Felnőtteknek egy nagy, gyermekeknek egy kis kanállal egy pohár vízben vagy tejben. Gyógyszertárakban és drogeriákban csomagja 4 dinár

téktelenségen megbukhatik. Azt is mondják, hogy a miniszterelnök nincs megegyedve a kormányt támogató pártok erejével és stabilitásával és

most, hogy a radikális párt ismét egységes, inkább szeretne velük alakítani kormányt.

Magya hát, hogy Barthou egyedül bírkózzon meg a néocartel támadásával, ha sikerül jó, ha nem, még jobb. Azt mondják, Barthou vereségét szívesen látta volna nemcsak az ellenzék, de a kormány sok tagja is.

Tény, hogy a kormánypártban nyugtalanok. Félnék, hogyha majd elmennek a szakértők, ha majd egy súlyosabb politikumu ügy kerül napirendre, mint az eltörött törvényszékek visszaállítása, majd ha a néocartel még jobban megerősödik, a fiatal vezér, Daladier nem viszi-e majd csapatait egy mindent elsőprő rohamra? És félnék attól is, hogy miközben ők az ellenzékkel hadakoznak, Poincaré megegyezik velük és új »nemzeti egység«-et kovácsol össze, kihagyva néhányat a most uralmon levő politikai csoportok közül.

Lehet azonban az is, hogy

új baloldali kormány jön

egyelőre, élén Tardieu-vel vagy Briand-nal.

Megölte felesége bántalmazóját A felelbiteli bíróság tízévi fegyházra ítélte a gyilkost

Noviszadról jelentik: Mult év augusztus 15-ikén Maljevics Szima, kulai földműves veszekedés közben agyonlötöte Radovics Dragutin telepest.

A szombori törvényszék december 3-ikán tárgyalta a büntívet. A tárgyalás külön érdekessége volt, hogy minden hallgatót igazoltattak, mert Maljevics bejelentette, hogy arról írtessült, hogy a meggyilkolt Radovics Dragutin hozzátartozói vérbosszut esküdtek ellene és a főtárgyaláson le akarják ílnti. A tárgyaláson megjelentek egyikénél sem volt fegyver és nem is történt ott semmiféle incidens.

A bíróság szándékos emberölés büntívetében mondotta ki büntívet Maljevicsét és hatévi fegyházra ílte. Az ítélet ellen az ügyész és az íltét is felelbeztet és az ügy esítörtökön a noviszadi felelbiteli bíróságon dr. Gyurgyev Boskó felelbiteli bírósági alelnök tanácsa elé került.

A felelbiteli bíróság előtt Maljevics Szima vádlott azzal védekezett, hogy cselekedetét jogos önvédelemből követte el, mert Radovics a veszekedés közben kirántotta hosszú kését és azzal támadt reá. Több tanu ezzel szemben azt vallotta, hogy Radovics nem késsel, hanem bottal támadt Maljevicsre, aki futás közben elővette revolverét és azt üldözőjére sítötöte el. A vádlott megmaradt vallomása mellett és előadta, hogy a veszekedés azért támadt kettejük közt, mert Radovics körülbelül egy hónappal a tett elkövetése előtt megverte Maljevics feleségét. Ö ezért a kritikus napon felelősségre vonta Radovicsot, aki kést rántott elő és azzal nemcsak megfenyegette, de meg is szurta. Erre lötö ő le.

A felelbiteli bíróság megsemmisítette az elsőfoku bíróság ítéletét és Maljevics büntívetét tíz évi fegyházra emelte fel. Az ítélet ellen dr. Teodorovics Konstantin védő semmisségi panaszt jelentett be.

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet
előfizetni s az előfizető része-
sül a könyvkedvezményekben

A XVI-ik századból való leveleket őriznek a kláriji nemes parasztok „A Vajdaság felfedezése“

Klárija nagyközség a román-jugoszláv határ mellett szinte a határ közé ékelve fekszik, mintegy 4000 lakosa van és a Velikihecserek—kláriji keskenyvágányu vasút végállomása. Lakosságának kilencven százaléka szerb-horvát anyanyelvű, tízszázaléka pedig magyar és német. Főtevékenységük a mezőgazdaság és az állattenyésztés. Mezőgazdasága és állattenyésztése kiváló helyet foglal el Észak-Torontálban. A község határa 9200 hold amely terület legkevesebb 20 millió dinár évi jövedelmet hoz a lakosságnak az intenzív földművelés révén. Főterméke a bánati acélos buza és a kukorica. Észak-Bánát községei közül Klárija állattenyésztése a legvirágzóbb, ezt bizonyítja, hogy az idei kikindai mezőgazdasági kiállításon a legtöbb díszoklevelet kapták a kláriji gazdák. Klárija állatexportja élénk és a községet az ország minden részéből felkeresik a kereskedők. Az utóbbi időben különösen a baromfi exportban mutatkozik fellendülés, de gyakran keresik fel a községet beogradi és kragujeváci disznókereskedők és Bécsbe is szállítanak a helybéli ügynökök hízott sertéseket. Helyi piac csütörtökön van, országos vásár nincs. A buza feldolgozásával Klárián az Ankcics-testvérek nagy malma foglalkozik.

1895. év előtt még híres szőlőtelepe volt, de ezt a filoxera teljesen tönkretette. Most évről-évre újabb és újabb területeket ültetnek be szőlőképpel.

A vidék éghajlata kellemes, székmentes. A ka-

szava itt már elhalóban van és csak a nyári hőséget teszi enyhébbé.

A község fejlődése terén sok kívánni való volna. Bár vasutvonal köti össze a községet Becskerekkel, a forgalom egy jó uttal megkétszereződne. A mostani utak összel és tavasszal csaknem járhatatlanok. A tartomány tervbevette, hogy az idén műntat épít Klárija—Nemeternija között, ahol az út beleütna a már meglévő köves útra. Az előmunkálatokat már el is rendelték.

A szegény földműves nép között 2000 hold agrár-ülődöt osztottak ki és ennek következtében nagyobb munkandküliség nem észlelhető.

A község mai formájában tulajdonképpen 1923-ban két község egyesülésekor létesült, illetve Szerb- és Horvát Klárija községek egyesüléséből keletkezett Klárija. Horvát-Klárija földműves lakosai mint volt nemesek a mai napig is birtokukban őrzik 1528. évből eredő nemesi adománylevelet, továbbá 1566. évből a kisenovai várnagy adománylevelét, amelyet Draskovich György zagrebi püspök adott. 1575. évből II. Rudolf, továbbá Miksa császár sajtókezi aláírásával ellátott adományleveleket. 1665. 1689. 1753. évből eredő kiváltságos leveleket, továbbá régi térképeket és más okmányokat.

Templomuk 1841. évben épült s egyike a legnagyobb és legszebb templomnak Észak-Bánátban.

K'ár József, segédjegyző

Kemal pasa, Mussolini, Venizelosz és Burov márciusban Angorában találkoznak Grandi olasz külügyi államtitkár közvetít Görögország és Törökország között

Zagrebból jelentik: Az *Obzor* szóliai munkatársa részletesen beszámol Grandi olasz külügyi államtitkár balkáni körútról. Ezzel kapcsolatban azt írja, hogy az olasz külügyi államtitkár utasításának egyik célja az volt, hogy a *Görög és Törökország között keletkezett nézeteltéréseket* elsimítsa és mindkét államot megnyerje az olasz politika számára.

Grandi balkáni utazása alkalmával előkészített egy széleskörű diplomáciai ankétot is. Arról van szó, hogy Venizelosz, Mussolini, Kemal pasa és Burov

a legközelebbi időben találkoznak fogják.

A négy államférfi tervbevetett találkozásának diplomáciai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert ez volna az első eset, hogy Mussolini miniszterelnök elhagyja Olaszországot.

A találkozás török földön történne. Úgy tudják, hogy

a diplomáciai összejövetel Angorában lesz márciusban és ez alkalommal kerül aláírásra a török-görög barátsági szerződés is.

A szenzációs hírt az *Obzor* szóliai munkatársa előtt illetékes helyen is megerősítették.

A ZÁLOGHÁZBÓL ÖLTÖZKÖDNEK ÉS BUTOROZKODNAK A FIATAL PESTI HÁZASPÁROK EGY NÁP A NYOMORFRONTON, AHOL A SZEMEREM ES A LÉLEK KERÜL AUKCIÓRA

Amire eddig még nem volt példa: a pesti zálogházak nem fogadnak el butor, kerékpár, varrógép és ruhabetéteket.

— *Nincs helyünk* — mondják a zálogházak vezetői és a szegény ember, aki abban a reményben hozta el a motyóját, hogy ezzel a pár pengős injekcióval ismét tovább tengesse az életét, szomorúan ballag vissza.

Soha még ilyen nagy forgalmat nem tapasztaltak a pesti zálogházak. A nyomor az utóbbi hetekben valóban *újszülött méreteket öltött*. A körutak sarkán naprendben vannak az ilyen jelenetek: a kopott ur odasugja a járőrelőeknek: »nem parancsol egy öltözet ruhát? Még egészen új!« Vagy az *öröjt, a hímestékét, a gyermekének a bölcsőjét kínálja eladásra. Ez az életösszión.*

Körbejártam a zálogházakat. Ez nem a szokott zálogházi klientúra. Finom *virasszonyok és lecsuszott gavalérok szoronganak a pult előtt*, idegesen kapcsolják le az óraláncukat, vetik oda a cigarettatárcát, vagy az arany és ezüst gyűrűket. Mig a külvárosi népek nagy batyukkal vándorolnak a zálogházba, szőrnű rongyokkal, gyűrött ruhákkal, szalvétákkal és pecsétes, vörös stráfos abroszokkal. Nyomor. Az *angyalöldi pokol.*

Hetenkint tartanak árveréseket a zálogházak. Mert nagyon sokan ki se váltják többé a holmijaikat. Egy-egy ilyen árverés heilene temetésnek is. A fogason végig a ruhák lógnak. Kék zakó, szmoking, nyári sport ruha és golfnadrág, szépen, békén egyenés mel-

lett. Fel is lehet próbálni egy spanyol fal mögött. Egy öreg bácsika kétségbeesetten próbál. Már az ötödik nadrágnál tart, de egyik se pázol. Letyög rajta.

— Majd a szabó kigazítja — vigasztalja valaki. Apóka hossza habozás után végül is egy rónsüges pepita nadrág mellett tör léndzát. Egy másik hiéna kék ruhát próbál.

— *Már nem divatos* — zúgolódik. — Muszáj magának a legutolsó divat szerint öltözködni? — kérdi a zálogos.

— Nem nekem lesz. — Hát? — Úgyfelem megbízásából vásárolok.

Az »ügyileg« egy szemérmes szegény, aki restel a zálogházban licitálni és inkább a hiéna útján szerez magának új ruhát. Mert hogy szabónál csináltasson, arról álmodni se mer.

Mások a butorok közt turkálnak. Egy szakállas ur folyton iróasztal után érdeklődik.

— Most nincs, a múlt héten adtuk el az utolsót. A butorokat főleg az ószeresek keresik. Egy ifjú pár is a licitálók közt drukkol két ágyra. Fialat házások. Most akarnak berendezkedni.

— *Végre lesz hálószobánk!* — örvendez az asszony, amikor lesujt a kalapács és a két ágy ünnepelesen a birtokukba kerül.

— *Ebédelőjük van már?* — kíváncsiskodik jönduhtan egy kicsi, őszes néni.

A páncsika beszenéz. Ebédlő? Hát az miféle luxus? Licitálni lehet egy kis asztalon is. Fő, hogy

van már hol álomra hajtani a fejüket. Mert mégis csak az alvás a fő!

— Te itt van két egész jó ing... — mondja a férj az asszonynak.

Megszámolják a pénzüket. Talán még futja néhány pengő a hozományból. Mert az asszony egész megtakarított vagyonkáját vitte ebbe a házasságba.

— Futja — jelenti ki és már vizsgálja is az ingeket.

— Kicsit fakó a mintája — mondja szakértelemmel — és a gombok is leszakadoztak róla...

Licitálnak, az asszony haragosan néz végig egy férfit, aki ráigért. Mit rontia ez az ő kis üzletét. Mért hajtja fel az árakat? És a legszívesebben az illető hajába kapaszkodna. Mégis csak szemtelenség! De végeredményben ő győzött. A konkurrens — bizonyára a szemrehányó tekintetek hatása alatt — visszalépett. Férjüram új ingeket kapott. Olcsón, aránylag a legolcsóbban itt lehet vásárolni. A zsibárusok itt fedezik szükségleteiket. Egy hordár kabátot keres a ruhahalomban. Már ki is szemelt egyet, de ellicitálják, *ugyszólván az óra előtt*. Dühösen panaszkodik a körülötte állóknak:

— Pedig úgy örültem neki... épen pászolt... most mehetek ki a Teleki térre venni egy másikat drága pénzért...

»Most mehetek a Teleki térre...« ezt úgy mondja, olyan grimasszal, mintha az egyik elegáns és méregdrága belvárosi szabónál lenne kénytelen ruhát csináltatni...

Életfogytiglani fegyházra ítélték egy vrbászi asszonyt

Férjének meggyilkolására bujtotta fel vejét — A gyilkost nyolcévi fegyházra ítélték

Noviszadról jelentik: A felebbviteli bíróság csütörtökön tárgyalta a vrbászi apósgyilkosság ügyét.

Ilics Zsivojin szerbiai származású husz éves cipész 1927 elején Vrbászon telepedett le, ahol megismerkedett Friesz József hatvanegyes jómódu vrbászi gazdálkodó leányával, Katicával, akit el akart venni, de mert a leány szülei elleneztek a házasságot, a fiatalok megszöktek. A leány apja eleinte kerestette a szökevényeket, de nem akadt nyomukra és később abbahagyta a keresést. A leány azonban visszavágyott Vrbászra és így a szökevények visszatértek Vrbászra. A leány anyja belenyugodott a történetekbe, de Friesz József továbbra is ellenezte a házasságot és tudni sem akart vejről és a fiatalokat nem engedte be a lakásába, mindössze abba engedte bele, hogy néhány napig a lakás verandáján aludhassanak.

Egy éjszaka Friesz Józsefnek kilopódzott a verandára és ott rábeszélte vejét, hogy az gyilkolja meg az urát.

Ilics eleinte szabadkozott, de később engedett anyósa rábeszélésének és amikor felesége is hozzájárult, elhatározták, hogy másnap éjjel fogja Ilics agyonütni apósát.

Másnap, 1927 február 26-ikán éjjel egy óra tájban Friesz né felkelte urát és valamilyen ürügy alatt kilátta az istállóba, ahol Ilics Zsivojin tejszéval a kezében már várt rá. Alig lépte át az öreg az istálló küszöbét, Ilics két hatalmas tejszeccapással leterítette.

A két asszony ekkor rá akarta beszélni a gyilkost, hogy a holtestet vigyék a közelbi sínekre, hogy a hajnali vonat keresztüligazolja. Ilics azonban ebbe nem akart beleegyezni, lelkiismereti furdalásai voltak és elmenekült a házból, a csatornához futott és a vízbe vetette magát. A hideg vízben azonban meggondolta magát, a partra uszott és csurimvizesen a csendőrséghez ment és ott önként jelentkezett.

A csendőrök azonnal házkutatást tartottak Friesz házában és az istállóban megtalálták a véres holtestet, mire a két asszonyt is őrizetbe vették.

A szombori törvényszék múlt évi december 12-én tartotta meg az ügyben a főtárgyalást, amelyen Ilics Zsivojin beismerő vallomást tett. A két asszony azonban állhatatosan tagadott. Ilics Zsivojint nyolcévi fegyházra, Friesz Katarinát tizenöt évi fegyházra, leányát, Friesz Katinát pedig hétévi fegyházra ítélték.

A vádlottak, a védők és az államügyész felelőzése következtében a bünyő csütörtökön került a noviszadi felebbviteli bíróságon dr. Gyurgyev Boskó felebbviteli bírósági alelnök tanácsa elé.

A vádlottak a felebbviteli főtárgyaláson is megmaradtak az elsőfoku bíróságnál tett vallomásuk mellett és az elrendelt szembesítés sem járt eredménytel. Ilics határozottan az asszonyok szemébe mondta, hogy a gyilkosság terve az övezgől ered, ő és leánya bujtották fel. A két asszony tagadott.

Dr. Teodorovics Konstantin védő védőbeszédét után a felebbviteli bíróság megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a felbujtással vádolt övezgőt Friesz Józsefnek büntetését életfogytiglani fegyházra emelte fel, míg a másik két vádlott ítéletét változatlanul helybenhagyta.

Mind a három elítélt semmisségi panaszt jelentett be

Hoover hétfőn foglalja el az elnöki méltóságot

Megalakult az amerikai Egyesült-Államok új kormánya

Washingtonból jelentik: Coolidge elnök hétfőn, március 4-ikén megszűnik az Egyesült-Államok elnöke lenni és déli fél tizenkét órakor távozik a Fehér Házból. Félórával később

ünnepies formák között fog bevonulni Hoover elnök.

Nagyban készülődnek a Fehér Házban az új elnök fogadására. Már is

ezrével szállják a külenvonatok a kíváncsiakat Washingtonba,

a szélrózsza minden irányából és több százezer vendéget várnak, akiknek elhelyezése a városi hatóságoknak nagy gondot okoz.

Elnöki beiktatáskor az a szokás, hogy a százezerrel érkező vidékieket sátor táborban helyezik el. Az elnökváltás ugyanis mindig március 4-ikén történik, akkor pedig Washingtonban már tavasz van. Most még mindig dermesztő a hideg, tehát sátrak alatt vagy

fabarakkokban nem lehet az éjszakákat tölteni.

Az alkoholesempészek is felvonultak Washingtonba, mert jó üzletre számítanak. Abban bizakodnak, hogy a »száraz« párti elnök beiktatása nem akadályozza meg az ünneplők százezreit abban, hogy a nagy napot egy pohár borral köszöntsék. A rendőrségnek tudomása van arról, hogy már eddig is több ezer alkoholesempész rejtőzködik Washingtonban.

Az új kormány tagjainak névsorát hétfőn, március negyedikén, Hoover elnök hivatalbalépésének napján teszik közzé. A washingtoni lapok értesülése szerint az új kormány végleges összetétele a következő:

Külgügyi államtitkár: Stimson, pénzügyi államtitkár: Mellon, főállamügyész: Mitchell, belügyi államtitkár: Wilbur, postaügyi: Walter Brown, munkaügyi: William Doak, tenegrszeti államtitkár: Adams, kereskedelmi államtitkár: William Whiting, hadügyi államtitkár: James Good, földművelésügyi: William Donovan.

A Népszövetség nem hívja meg Genfbe a szuverén pápát

A Szentzséknak nem érdeke, hogy résztvegyen a genfi politikai vitákon

Genfiből jelentik: Genfi illetékes körökből a következő információt adták a sajtónak a pápaság és a Népszövetség viszonyáról:

— A vatikáni és a királyi Róma között kötött béke új állammal gazdagította Európát és ez az új állam alakulásának ténye érthető nagy érdeklődést kelt a világsajtó, a politikusok és a nyilvánosság körében egyaránt. Genfben, valamint a francia és német sajtóban is több ízben felmerült a kérdés, hogy a Szentzsék milyen álláspontot foglal el ezután a Népszövetséggel

lakó keresztények érdekeinek megvédéséről volt szó. — egy, a Népszövetségnél képviselt államot kért fel közvetítő szerepre.

Az olasz kiegyezés folytán most már sem jogi, sem politikai akadálya nincsen annak, hogy a Szentzsék belépjen a Népszövetség tagállamai sorába és állandó delegáltja révén közvetlen érvényesítse morális presztízsének befolyását. Ezzel szemben egyidejűleg felmerül a kérdés, vajon a pápa óhajtja-e az állandó népszövetségi képviselőt és a belépés ellen nem tá-

A római Lateran-bazilika, ahova a pápa első útja fog vezetni a Vatikánból

szemben, ahol mint szuverén államot, képviselőt is illeti meg. A Szentzsék a Népszövetség megalakulása óta semmiféle lépést sem tett ebben az irányban.

bár az európai nemzetek szemében már eddig is mint szuverén hatalom szerepelt

és az Olaszországgal történt kiegyezés csak annyiban változtatott ezen a tényen, hogy a pápa ezután egy adott területen, mint önálló állam határain belül gyakorolhatja államfői jogait és hatalmát. A békeszerződések idején az olasz külügyminiszter azzal a határozott kéréssel fordult a tárgyaló győztes nagyhatalmakhoz, hogy a Szentzséket ne hívják meg a tárgyalásokhoz és ennek a kérésnek a nagyhatalmak akkori vezetői, Wilson elnökkel az élükön szívesen tettek eleget.

a békeszerződésekkel párhuzamosan alakuló Népszövetségbe sem kapott a pápa meghívást.

Az olasz gáncs után, a Szentzsék semmi direkt összeköttetést sem keresett, sem a Népszövetséggel, sem a szintén Genfben székelő, szociális érdekeket szolgáló Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal. Olyan rendkívüli ügyekben, ahol a pápa szükségesnek vélte beavatkozni

sát, mint például: az orosz éhínség enyhítésére alakult akcióban, vagy a palesztinai kérdésben, amikor az ott-madnak-e akadályok éppen a Szentzsék részéről. A Népszövetség bizonyos kötelezettségek vállalásától teszi függővé a tagállamok sorába való felvételt. Emlékeztet még, hogy

Svájc belépése körül komoly akadályként szerepelt az a körülmény, hogy ez a mindig semleges állam nem vállalta a Népszövetségnek azt a feltételt, mely szerint minden tagállam szolidaritáson köteles a Népszövetséget egy rejtens állam ellen haderejével támogatni.

Svájc esetében egy speciális megegyezés után sikerült a kérdést megoldani. Ez a pont a Szentzséket még fokozottabb mértékben érinti, tekintve, hogy semmiféle számbajelölhető haderővel sem rendelkezik. Továbbá a feltételtől szabott gazdasági kötelezettségeknek is, amik az egyes tagállamokat terhelik, a rendelkezésére álló korlátolt anyagi eszközök mellett aligha tudna eleget tenni.

Minden előzetes feltevéseken alapuló kombináció ellenére csaknem bizonyos, hogy a pápa

ezután sem keresi a Népszövetséggel a közvetlen kapcsolatot.

Végül is nehezen képzelhető el, hogy a pápa az egyes nemzetek közt felmerülő aktuális politikai problémák megvitatásában vegyen részt, illetve az azokban való döntés esetében bármelyik nemzet oldalán állást foglaljon. A Szentzsék nem faji és nemzeti, hanem katolikus érdekek védője. Kíváncsú esetben, mint eddig is, meg fogja találni a közvetítő hidat, hogy befolyását érvényre juttathassa anélkül, hogy a Népszövetségben való közvetlen képviselővel az ott állandóan napirenden levő apróbb és nagyobb politikai surlódások veszélyének tenné ki magát.

Megint verekedtek a budapesti állatorvosi főiskolán

A zsidó hallgatókat botokkal és boxerekkel verték ki a főiskoláról

Budapestről jelentik: Néhány hónap óta tartó szélesend után az állatorvosi főiskola Rottenbiller-utcai épületében szerdán este újból megtámadták a zsidó hallgatókat, akik közül három botokkal és boxerekkel véresre vertek. A verekedés este tizenegy órakor egy előadás után történt. Amikor a hallgatóság elhagyta a termet, meglepetésszerűen tumultus támadt és ilyen kiáltások hangzottak el:

— Ki a zsidókkal! Nem tűrünk meg zsidót ebben az épületben!

Botok emelkedtek a levegőbe és boxerek léptek működésbe, úgyhogy néhány perc alatt három zsidó hallgatót súlyosan megverték, akik közül egynék a feje is betört.

A verekedés következtében csütörtökön a zsidó hallgatók nem jelentek meg az állatorvosi főiskolán. Hulya Ferenc rektor kijelentette, hogy ismeretlen csoport hatolt be az épületbe és az rögtönözött a verekedést. Hangsúlyozta a rektor, hogy csütörtökön a kapukat bezárták és fokozottan ellenőrzik az épületbe belépőket.

Jó mérleg — rossz mérés

Cukorrépaátvételtől bűnügy

Különös perben tartott csütörtökön fő tárgyalást a szubotcái törvényszéken Latinovics Milán tanácselnök büntetőtanácsa. A per vádlottja Molnár István, a cserkai cukorgyár megbízottja volt, akit az ügyészség család bűntettével vádolt. Molnár István volt a cserkai cukorgyár részéről megbízva azzal, hogy a termelőkötől átvegye a cukorrépaátvételt. A répatermelők kocsiikon befuvarozták a répaátvételt, ráhajtottak a hidmérlegre, amelyen a répaátvételt a kocsiival együtt megmérték. Később aztán, amikor a répatermelőket lekerült a székéről, az üres kocsi újból megmérték, leszámították az összsúlyból és így állapították meg a szállított répa tiszta súlyát. Három répaszállító ügyészlelte, hogy Molnár az átvételnél kevesebb súlyt számolt, mint amennyit ők a valóságban szállítottak. Odahaza megmérték a saját mérlegükön kocsiarankint a répaátvételt, aztán elvitték a község-házhoz, ott újból megmérték, a két helyen történt mérés súly egyezett, viszont a cserkai cukorgyár hidmérlege kevesebb súlyt mutatott. A répatermelők bejelentették a csendőrségnél az esetet és ezen az alapon indult meg Molnár István ellen az eljárás.

A tárgyaláson a közzvadásat dr. Mátcs Alekszandar államügyész képviselte, a védelmet dr. Kellert Benő ügyvéd látta el. Az elnök ismertette a vádat, amely szerint még 1924. év őszén több répatermelő termékének átvételénél a vádlott kevesebbet mért, mint amennyi a szállított répa tiszta súlyát a valóságban volt.

A vádlott kijelentette, hogy az ellene emelt vádban nem érzi magát bűnösnek. A mérleg kifogástalan, a mérés teljesen szabályos volt. A leghatározottabban tagadja az ellene emelt vádat.

Szellák Antal ikeketisi répatermelő, mint tanu, kijelentette, hogy a mérés miatt összeveszett Molnárral. A hidmérleg jó volt, de Molnár rosszul mért.

Az elnök kérdésére, hogy miképp állapította meg azt, hogy a vádlott rosszul mért, kijelentette a tanu, hogy a tanyán megmérték a répaátvételt. Később nemcsak a tanyán, de a község-házban is megmérték a répaátvételt. A súly mind a két helyen egyezett, csak a hidmérlegnél jött ki kevesebb. Egyszer oda akart menni a mászához, de a vádlott rá szólt:

— Semmi közbe a mászához. Nem szeretem, ha megnézik. En elég jól mérek.

A tanu kijelentette ezután, hogy 53 mázsa répaátvételt mérték kevesebbet és a kára 2140 dinár.

Szellák Antal tanu kihallgatása után a bíróság félbeszakította a tárgyalást azzal, hogy új tanukat és egy mérlegszakértőt fog beidézni. Ebből a célból a tárgyalást elnapolta és annak folytatását március 13-ikára tűzte ki.

Ruff cacao

zamatos, tiszta és olcsó

Tízmillió dináros fizetésektelenség Szuboticán

A bőrgyár részvénytársaság beszüntette fizetéseit

A vajdasági közgazdasági élet szomorú szenzációja, hogy az egyik legnagyobb szuboticei gyárüzem az *Industrija Koža d. d.*, amelyet általában, mint Kohn-féle bőrgyárat ismernek a kereskedelmi világban, beszüntette fizetéseit. Az utóbbi évek gazdasági válsága olyan fizetési nehézségekbe sodorta a bőripari részvénytársaságot, hogy egyre nagyobb és nagyobb bankhiteleket kellett igénybevennie. A vállalatot az ország egyik legnagyobb pénzintézetének szuboticei fiókja finanszírozta, de az utóbbi hetekben esedékessé vált nagy fizetési kötelezettségek következtében a vállalat kimerítette a banknál élvezett hitelét és a bank az újabb hitelnyújtást kénytelen volt megtagadni. A bőrgyár eniált beszüntette fizetéseit és közölte hitelezőivel, hogy fizetéseket telen.

A bejelentés után azonnal megkezdődtek az egyezkedési tárgyalások a cég és a hitelezők között. A tárgyalások még folyamatban vannak és azokon részvesz Heller Miksa a noviszadi hitelezővédelem igazgatója is, aki már szerdán Szuboticára érkezett. A paszszivák az eddigi megállapítás szerint meghaladják a

tízmillió dinárt és az aktívák értéke is körülbelül ugyanennyi, de a vagyon főleg ingatlanokból és a gyárberendezésből, továbbá követelésekből áll, ami nehezen értékesíthető, mindamellett úgy a hitelezőkben, mint az érdekelteknél nagyban meg van a hajlandóság, hogy az ügyet egyezséggel likvidálják és mindent el fognak követelni, hogy a csődöt elkerüljék. Amire kilátások is vannak.

A fizetésektelenné lett vállalatnak nyersbőr elosztó üzeme is volt, amelyet 1926 végéig külön vezettek, akkor azonban a gyárral kötött szerződését felmondták. Az erre a külön üzemre vonatkozó feljegyzéseket és könyveket a nyersanyag szállításban érdekeltek nem bocsátották a hitelezők rendelkezésére, holott ehhez a hitelezők feltétlenül ragaszkodnak, mert tudni kívánják, hogy nem ille-e ebből az üzemből valami nyereségre szesedés a gyárat.

A hitelezők szerdán Szuboticán értekezletet tartottak, amelyen csaknem az összes hitelezők megjelentek, csütörtökön pedig a gyár és a hitelezők képviselői egész nap tanácskoztak.

Halálos veszedelemben forgott Lindbergh ezredes és menyasszonya

Repülését tették a mexikói vulkánok fölött és a leszállásnál a gép felborult

Newyorkból jelentik: Lindbergh ezredes és menyasszonya Mexikóban szerdán halálos veszedelemben forgott. Lindbergh rávette menyasszonyát, hogy menjen vele rövid sétarepülésre. Lindbergh a közeli vulkánok megtekintésére vitte menyasszonyát, *Morrow* amerikai nagykövetség lányát. Visszatérőben a gép egyik kerek levdalt. A leszállásnál a repülőgép akadályba ütközött, a talpállványzat egyik kereke eltört és a repülőgép feloldatra billent, Lindberghnek sikerült a gépet tovább vinni, noha a repülőgép ekkor már csak egy kereken szaladt. Szerencsétlenségre közben a légsavár is delektust kapott, úgyhogy a repülőgép

felborult. Lindberghnek a jobb válla kificamodott, menyasszonya csak könnyebb horzsolásokat szenvedett.

A hadügyminiszter utasítására a mexikói tisztek elkobozták a hírlapírók és filmfényképezők lemezeit, amelyeket Lindbergh balesetéről felvettek és azoknak közzétételét a lapoknak megtiltották.

Újabb newyorki jelentés szerint Lindbergh sokkal súlyosabban sebesült meg, mint azt az első jelentések hírül adták. A könyökficamodáson kívül vállperccetörést is szenvedett és ágyban kell fekdnie. Felépülése több hétig eltarthat.

Kötél általi halálra ítélték egy boszniai férjgyilkos asszonyt

Szeretője segítségével meggyilkolta a férjét, a holttestet feldarabolták és elásták

Tuzláról jelentik: A tuzlai törvényszéken szerdán halálos ítéletet hoztak. A vádlottak padján *Mutics Zeka* huszonhárom éves jagodina parasztasszony állt, aki szeretőjével és annak egyik barátjával együtt bestialis kegyetlenséggel meggyilkolta a férjét *Mutics Szacsir* negyvenöt éves jagodinai gazdálkodót, a község egyik leggazdagabb emberét.

A férjgyilkos asszony mindjárt elfogatása után töredelmes beismerő vallomást tett és részleteiben elmondta a gyilkosság előzményeit és lefolyását. A feltevés szerint a fiatal asszony leánykorában hosszú ideig jegyben járt *Tuganics Avdo* faluheli legényvel, akivel szerelmi viszonyt is folytatott. A leány szülei, akik mit sem tudtak arról a gyöngéd viszonyról, amely Zekát *Tuganics Avdo*hoz fűzi, hallani sem akartak a házasságról és amikor a falu egyik legmódosabb gazdálkodója *Mutics Szacsir* lépett fel kérékint, ráparancsolták leányukra, hogy menjen férjhez *Mutichoz*, különben elűzik a háztól és kitagadják. Zeka engedett a szülői parancsoknak és rövidesen megtartották az esküvőt. A házasság azonban nem volt boldog, a fiatalasszony nem szakított leánykori szeretőjével és férjhezmenetele után is rendszeresen találkozott *Tuganics Avdo*val.

Hónapokon keresztül tartott ez, egészen addig, amíg a faluban suttogni kezdtek kettejük viszonyáról. A pietykák a férj fülébe is eljutottak, aki féltékenykedni kezdett és szemrehányást tett feleségének kicsapongó életmódja miatt.

— Kírdantottalak a szegénységből, magamhoz emeltelek és most ez a hű — mondotta a férj.
— Szívesen elvölök — felelte Zeka — és ha tudni akarod, hűt nem szeretlek, soha nem is szerettelek és csak kényszerből mentem hozzád.

Ezután a házastársak teljesen elhidegültek egymástól: és Zeka mindig nyíltabban rendezte találkáját a szeretőjével. Egy ilyen találkozás alkalmával az asszony arról kezdett beszélni *Tuganics Avdo*nak, hogy milyen jó lenne, ha a férje meghalna.

— Akkor nem lenne semmi akadályom, hogy feleségül menjek hozzád és boldogan éljünk.

A legény elinte ellentállt a kísértésnek, amikor azonban az elvetemült asszony kész tervvel jött elő, megingott és egyik barátját *Avics Szalkó* is beavatta a tervezett gyilkosságba. Zeka egész haditervet beszélt meg a két fiatalonberrrel a bűntény végrehajtására. Úgy állapodtak meg, hogy az asszony éjszaka nyitva hagyja házkülsőit a kertre nyíló kisajtóját, a két legény belopózik, a kibeszített fejszével agyonverik az alvó gazdálkodót és a holttestet a kertben elássák.

A tervet végére is hajtották. *Tuganics Avdo* *Avics Szalkó*val együtt betört a házaspár hálószobájába és a bestialis asszony segítségével fejszével hárman agyonverték az alvó *Mutics Szacsirt*. A hullát konyhakésekkel feldarabolták és az egész testrészeket egymástól távolabb eső helyeken a kertben elásták.

A bűntényt mindjárt másnap felfedezték és a gyanu nyomában Zekára terelődött, akitől mindenki tudta a faluban, hogy férjével boldogtalan házasságot él. Az asszony kihallgatása alkalmával eleinte konokul tagadott, később azonban megtört és beismerő a borzalmas gyilkosságot. Elmondta, hogy az egész terv az ő agyában született meg és szeretője, valamint annak barátja csak eszközök voltak a kezében. Megjelölte azokat a helyeket is, ahol a hulláreszeket elásták és a jelzett helyekről alig néhány kapavágás után valóban előkerültek a feldarabolt holttest részei.

A törvényszéki tárgyaláson *Mutics Zeka* megismételte beismerő vallomását.

Megbánta a tettét? — kérdezte tőle az elnök.
— Nem bántam meg semmit — válaszolta cinikusan a férjgyilkos asszony — fiatal voltam és élni akartam. Ha úgy hozná a szükség, megint megintem ugyanazt.

— Nem gondolt a lelkiismeretére, amikor rábeszélte a szeretőjét, hogy a segítségére legyen a borzalmas bűntény elkövetésénél?

— Nem gondoltam a lelkiismeretemre, csak a boldogságra. Nem bírtam már az örökös bujkálást — hangzott a nyugodt válasz.

A bíróság ezután a másodrendű vádlottat *Tuganics*

Avdót hallgatta ki. A legény sirva állt a bírói asztal elé és töredelmes megbánást mutatott.

— Bűnösnek érzi magát?
— Nagyon is — válaszolta könnyek között *Tuganics Avdo*. — Nem is tudom mi történnhetett velem, megbabonáztott a Zeka.

A történeteket *Tuganics* mindenben úgy adta elő, mint a férjgyilkos asszony.

Avics Szalkó a harmadrendű vádlott zömök, elszánt tekintetű parasztlegény, aki nyugodtan válaszolt az elnök kérdéseire.

— Miért segédkezett a gyilkosságnál?
— *Avdo* a legjobb barátom volt és ő kért meg, hogy segítek neki az eladásnál.

— Szóval barátságból gyilkolt? — kérdezte tőle szigorúan az elnök.

Avics Szalkó az elnök szavaira lehajította a fejét és nem felelt.

A vádlottak kihallgatása után a tanúk tették meg vallomásaikat, majd a perbeszédre került a sor, amelyeknek elhangzása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Közül két óráig tartó tanácskozás után hirdették ki az ítéletet, amely szerint a törvényszék *Mutics Zekát* kötél általi halálra ítélte. *Tuganics Avdo* és *Avics Szalkó* büntetésében találták bűnösnek és *Tuganics* öt évi, *Avics*ot pedig nyolc évi fegyházra ítélték. Az ítéletekben az ügyész megnyugodott, míg a védők felebezést jelentettek be. Amikor az ítéletet indokolásával együtt felolvasták, az elnök megkérdezte a halálraítélt asszonyt, hogy van-e valami megjegyzése.

— Semmi sincs — felelte konokul a halálraítélt — én megtettem a magamét és ha kellene megintem még egyszer.

Ókatolikusok vagy újkatolikusok?

Válasz az asszonyközvetítő intézménynek

Amikor a zagrebi *Katolicki List* szellőztette az ókatolikus papok kevésbé épületes dolgai, a törvényszék előtt állt *Csercsok Gusztáv* elvtárs is, egy *Vildovics* nevű pap, aki így nyilatkozott az ókatolikus szektáról: »a házasság könnyelmű felbontása miatt az ókatolikus emberek nem egyeb, mint asszonyközvetítő intézmény.« Ennek a vállalatnak egyik utazója *Csercsok Gusztáv* a közvéleménytől várja az ócskapiacra vetett portékájának a dicsőségét. Az ócskapiacra mindig a vékonykájú emberek szoktak kersekedni. Ha *Csercsok* litterjesztő megelégszik ezzel, akkor rendben van, ennek az asszonyközvetítő intézménynek alapszabályait az egészséges közvélemény nem helyesleheti. Akik házalnak a vallási dolgokkal, azok a múltban sem számítottak a társadalom komoly részére. Önnek tapsolni fognak azok, akik rakoncátlanok a katolikus Egyháznak.

Az Önök vallási tévedéseinek cáfolatát tanulta minden egyes ókatolikus pap. Theológiai könyveiben megtalálhatja. Egyébként Önökkel vitatkozni teljesen céltalan, mert elvileg elzárkóznak az igazságtól. Rosszakaratu megtevéseket azt állítani, hogy az ókatolikus egyház megtartja a megalakulás után is egységes katolikus jellegét. A törvény előírta kijelentkezés után veszi át az új híveket a szekta kebelébe. Ókatolikusnak lenni tehát annyi, mint egy más például protestáns felekezetbe átlépni és azzal megszűnni katolikusnak lenni.

A hatyuzó próféták ellettek Csehszlovákiát is. Ott újkatolikusoknak mondják magukat. Az ókatolikus tanokat megüatálaltó múltát alá vetették és ott újkatolikus nevet adtak önmaguknak.

Mi a házasság az ókatolikusoknál? Asszonyszerződtesítő intézmény. Akinek a házassága eljutott az untoniglan untodiglan állomásáig, ott a házások kiszállnak és íriss asszony után nézhetnek ennek az asszonyszállító intézménynek az igénybevételével. A házassági alapszabályokra a jóváhagyás pecsétjét az nyomta rá, aki szerint az asszony cserélhető, mint az elkopott vagy elnyílt kabát.

Hogy mennyire értéktelenek tartották a püspököket, olvastuk a napilapokból, hogy saját hívei és papjai egyhangulag *Kalogyerát*, a püspököt lefokozták. Hogy mit írt *Bonifacsics spliti püspök* és a zárdafőnöknő az ókatolikus püspökről, erre csak az a válasz: a cseleddkönyve nem szokás rosszat írni. A spliti püspök csak örült, hogy a forgószél tovább vitte az egyházmegyéjéből azt a megtévedt papot. Hogy papjaik miért rágták el az erkölcs sövényeit, annak oka világos. Ezt a szót »világos« latinul így mondják: *Klára*.

Csercsok Gusztáv jelentette, hogy *Maliđjason 154* katolikusát átvitt a szektájába. Ezek közül mindössze csak tíz jelentkezett a katolikus plébánián. A többiek egy része tiltakozott, hogy a nevüket bitorolja a kitérték névsorában. Ha *Csercsok Gusztáv* az első cikknel aláírta volna a nevét, nem is reflektáltam volna a *Bácsmegegyei Napló*-nak küldött tudósítására. De mert a legelterjedtebb magyar napilapban mutatkozott be névtelenül, ezért a magyar katolikuság nevében tiltakozni kellett. Most már kiugrott *Csercsok Gusztáv* a névtelen kulissza mögül, aki olvassa cikkét, tudja, hogy kinek kell hinni.

Részemről a vitatkozást befejezem, mert egy napilap nem lehet tere a vallási kérdések megvitatásának.
Dr. Takács Ferenc

Ljapesev bolgár miniszterelnök a jugoszláv-bolgár tárgyalásokról

Karadzsov bolgár delegátus még nem tért vissza Szófiából

Pirothól jelentik: A jugoszláv-bolgár delegáció csütörtökön folytatta tanácskozásait, annak ellenére, hogy Karadzsov bolgár delegátus, aki új instrukciókat kért Szófiába utazott, még nem tért vissza. A tárgyalásokról nem adtak ki közleményeket, mert a csütörtöki megbeszéléseknek inkább csak informatív jellegük volt.

Mint Szófiából jelentik, Karadzsov, a bolgár delegáció tagja, kijelentette az újságíróknak, hogy a jugoszláv delegációnál is, éppen úgy, mint a bolgárnál megvan a jóakarati, hogy a fenforgó kérdéseket a legbarátságosabban intézzék el.

Ljapesev bolgár miniszterelnök a piroth konferencia munkájáról szintén nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy a tanácskozások jól haladnak előre. Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy igaz-e a beogradi lapoknak az a jelentése, hogy a jugoszláv delegáció a konferencia feladatát ki akarja bővíteni, a miniszterelnök a következőket mondta:

— Ha ki akarják bővíteni a konferencia tárgyalási anyagát, annál jobb. Mi nem térünk ki ez elől. Minél több ügyet végeznek el, annál jobban örülök.

Pénteken kezdődik Zagrebben az országos üzletzárási konferencia

Drinkovics szociálpolitikai miniszter Zagrebba utazott

Beogradból jelentik: Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter csütörtök este Zagrebba utazott, hogy résztvegyen a Zagrebba összehívott országos konferencián, amely az üzletzárási és nyitási szabályrendelet megváltoztatásáról fog tárgyalni.

Az üzletek nyitvatartását és ezzel összefüggésben az alkalmazottak munkaidejének kérdését külön miniszteri rendelet szabályozza és a rendelkezések ellen főleg a munkaadók, de az alkalmazottak körében is elégedetlenség nyilvánult meg. Különösen bonyodalmasnak ítézték elő, hogy a rendelet meglehetősen tág teret adott az egyes tartományi főispánoknak a tartományokban szükséges speciális intézkedésekre és így kantik állapotok jöttek létre. A több oldalról felhangzott panaszokra a szociálpolitikai miniszter Zagrebba konferenciára hívta össze a kereskedelmi és iparkamarákat, a munkáskamarákat és nagyobb gazdasági és munkásszervezetek képviselőit és a konferencián maga a szociálpolitikai miniszter fog előkölni.

Mint hogy a gyáriparosok körében a nyolcórás munkanappal szemben is felmerültek kifogások, ez a kérdés is tárgyalás alá kerül a konferencián, amely így nagyobb jelentőséget nyer, mintha csak magáról az üzletek zárójáról határozna. Valószínű, hogy a szociálpolitikai miniszter a konferencián elhangzott felszólalások, illetve a konferencia esetleges határozatai alapján fogja rendezni az üzletek nyitva- és zárvatartásának kérdését és az alkalmazottak munkaidejét a kereskedelmi és ipari üzemekben.

A külföldi tőke adómentessége

Ankét a pénzügyminiszteriumban a tőkekamat adóról

Beogradból jelentik: Csütörtökön délelőtt a pénzügyminiszteriumban a tőkekamatadó körül felmerült kérdések tárgyalására ankétot tartottak, amelyen a Narodna Banka, a Gyáriparosok Országos Szövetsége, a kereskedelmi kamarák és a bankgyesületek is képviseltették magukat.

Az ankéton dr. Letica Dusán államtitkár előkölt és ő nyitotta meg néhány szóval a tanácskozást. Ezután Jevries Szrdisláv, a gyáriparosok országos szövetségének képviselője szólt fel és részletesen kifejtette a pénzügyi körök követeléseit. A felszólalás után megindult vitában igen sokan vettek részt és valamennyien hangsúlyozták, hogy egy a takarékpénztárakat, mint a külföldi tőkét fel kell szabadítani a tőkekamatadó fizetésének kötelezettsége alól, vagy legalább is le kell szüntetni az adókulcsot. Az iparvállalatok delegátusai azt követelték, hogy a tőkekamatadó kötelezettség tekintetében a takarékpénztárakkal egyenlő elbánásban részesüljenek. Többen hangsúlyozták a külföldi tőke megadóztatásának veszélyes voltát és követelték, hogy a külföldi tőkét az önkormányzati adók fizetése alól is mentesítsék.

A felszólalásokra dr. Letica Dusán államtitkár hosszabb beszédben válaszolt. Elismerte, hogy különösen a külföldi tőkét magas kulcs szerint adóztatják meg, de rámutatott arra, hogy a külföldi tőke egyetlen államban sem adómentes. A kérdést szerinte különben is óvatosan kell kezelni, mert az államnak

a járuléka és tőkekamatadó évente ötszáz millió dinárt jövedelmez.

— Az egyenes adókról szóló készülő törvényben — mondotta Letica Dusán — revízió alá veszik a postatakarékpénztár és a szövetkezetek betéteinek adómentességét. A külföldi tőkére kivett tizenöt százalékos tőkekamatadó valóban magas, ezt csökkenteni is kell, de a külföldi tőkét természetesen sohasem lehet favorizálni a helyi tőkével szemben.

Letica Dusán kijelentette még, hogy belátja a közszéki kölcsönök adómentességének szükségét.

Rehabilitálták dr. Ács Jenőt

A törvényszék után a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi tanácsa is felmentette a volt szubotícai ügyvédet az ellene emelt vád alól

Budapestről jelentik: A budapesti ügyvédi kamara szerdán tárgyalta dr. Ács Jenő volt szubotícai ügyvéd fegyelmi ügyét, aki ellen évekkel ezelőtt Strassburger János gépész tett feljelentést és azzal vádolta meg, hogy a tőle átvett pénzt és értéktárgyakat nem szolgáltatja neki vissza. Az ügyvédi kamara Ács Jenő dr. távollétében egyben már marasztaló ítéletet hozott, azonban ezt az ítéletet a kamara hatályon kívül helyezte és a megindult büntügyi eljárás befejezéséig felfüggesztette a fegyelmi eljárást. A törvényszéki főtárgyaláson az ügyész eljött a vádat, amit Strassburger pótmagánvádlóként átvett, a bíróság azonban felmentő ítéletet hozott. Ezt a felmentő ítéletet a tábla is helybenhagyta és megállapította, hogy Strassburger valóban adatokra alapította vádját.

Az ügyvédi kamara fegyelmi tanácsának szerdai tárgyalásán a kamara ügyésze bejelentette, hogy a feljelentést alaptalannak találja és így a vádat elrejt. Strassburger a kamara előtt nem vette át a vád képviselőletét, mire a fegyelmi tanács jogerős felmentő ítéletet hozott és ezzel dr. Ács Jenőt teljesen rehabilitálta.

TÖZSDE

Zürich, febr. 28. (Zárlat.) Beograd 9,12 ötnyolcad, Páris 20,31, London 25,235, Newyork 520, Brüsszel 72,225, Milánó 27,23, Madrid 79, Amszterdam 208,25, Berlin 123,40, Bécs 73,10, Szófia 3,753, Prága 15,40, Varsó 58,35, Budapest 90,655, Bukarest 3,10.

Zagreb, febr. 28. (Zárlat.) Páris 221,57—223,57, London 276,13—276,93, Newyork 56,76—56,96, Brüsszel 789,50—793,50, Zürich 10,940—10,9740, Milánó 297,30—299,30, Berlin 13,51—13,54, Bécs 799,38—802,58, Prága 168,32—169,12, Budapest 992—995.

Noviszzdi terménytőzsde, febr. 28. Buza bácskai 79—80 kilós 245—247,50, szerémi 79—80 kilós 247,50—250, hánati paritás Vrsac és felsőhánati 79—80 kilós 240—242,50, Rozs bácskai 207,50—212,50, Árpa bácskai 65 kilós 255—260, bácskai tavasz 69—69 kilós 270—283, Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 247,50—252,50, Tengeri bácskai 260—265, bácskai és szerémi III, 267,50—270, bácskai és szerémi III—IV—V, 275—280, hánati 260—262,50, szerémi IV—V, 280—285, Liszt 0gr és 0g bácskai 342,50—352,50, 2-es bácskai 322,50—332,50, 5-ös bácskai 302,50—312,50, 6-os bácskai 277,50—282,50, 7-es bácskai 262,50—267,50, 8-as bácskai 207,50—215, Korpá bácskai és szerémi juttá szákokban 183,50—185 dinár, Irányzat változatlan, forgalom 39 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 28. Határidőüzlet: Buza októberre 26,40—26,49, zárlat 26,48—26,47, márciusra 24,95—25,05, zárlat 25,05—25,07, májusra 25,77—25,89, zárlat 25,88—25,89, Rozs októberre 24,12—24,25, zárlat 24,22—24,24, márciusra 23,19, Tengeri májusra 28,88—28,90, zárlat 28,86—28,98, júliusra 28,80—28,87, zárlat 28,87—28,89, Készárnyiac: Buza 25,15—26,25, takarmányárpa 25,50—26, köles 26,50—27, tengeri 28—29, korpá 18,75—19, rozs 23,05—23,17, sörárpa 26,25—27,50, zab 25—25,85.

Décsi pótvásár, febr. 28. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: marha 516, irányzat változatlan, zsirsértés 452, lamyha, husserlés 910, tűz garással olcsóbb.

Chicago terménytőzsde, febr. 28. Középpárfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (128 egynegyed) 122 hétényolcad, május (128 háromnyolcad) 128 egynyolcad, július (131 egynegyed) 131 egynyolcad, Tengeri március (94 és fél) 94 hétényolcad, május (99 ötnyolcad) 99 ötnyolcad, július (102 egynyolcad) 102 és fél, Zab március (48 és fél) 47 hétényolcad, május (51 háromnegyed), július (49 hétényolcad), Rozs március (109) 109, május (111), július (110 egynyolcad).

Winnipeg terménytőzsde, febr. 28. Középpárfolyamok: Buza május (139 háromnyolcad) 139 egynegyed, július (131 hétényolcad) 132 háromnyolcad, október (130 hétényolcad) 130 és fél.

Liwerpooli terménytőzsde, febr. 28. (Zárlat.) Buza március (9 sh 0 és fél d) 8 sh 11 hétényolcad d, május (9 sh 4 egynyolcad d) 9 sh 3 háromnyolcad d, július (9 sh 7 egynegyed d) 9 sh 6 és fél d.

Vizállás

A noviszzadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 50 (—0), Apatin 178 (+4), Bogojevó 212 (+2), Noviszzad 80 (+1), Zemun 112 (+10), Pancsovo 72 (—0), Szmederevo 200 (—7), Orsava 46 (—2), Dráva: Ozijek 60 (+6), Száva: Zagreb 46 (+66), Sisak 25 (+20), Jasenovac 168 (+2), Bród 160 (—2), Sainac 162 (—0), Mirovica 182 (+3), Sabac 33 (+1), Beograd 43 (+1), Tisza: Becej —72 (+10), Titol 99 (+1).

HIREK

— A beogradi polgármester Alekszandar király Öfelségénél. Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király kihallgatáson fogadta Szavesics Milost, Beograd polgármesterét.

— Zsvikovics Petár miniszterelnök betegsége. Beogradból jelentik: Zsvikovics Petár miniszterelnök-helyettes csütörtökön sem jelenhetett meg hivatalában. A miniszterelnök egészségi állapota jelentősen javul és az orvosok véleménye szerint a miniszterelnök egy-két napon belül teljesen felgyógyul.

— Királyi kitérítések. Beogradból jelentik: Makszimovics Bozsó közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Öfelsége Alekszandar király kitérítette azokat a kereskedőket és egyéb társadalmi állású személyeket, akik mint a »Privrednik« egyesület tagjai érdemeket szereztek a szegény gyermekek iskoláztatása körül. A kitérítettek között valdaságiak is vannak, így Kurtis Milos szubotícai kereskedő, Terzin Zsviojin becskeréki kereskedő, Giergecs Alekszandar vrsaci kereskedő, Tirilovics Izidor kulai kereskedő, Kekics Péter sztaribeceji gazdálkodó, Gligorijevics Mihailu szrbobrani görögkeleti lelkész és Damjanovics Makszim noviszzadi hentesmester, akik valamennyien a Szent Száva-rend IV. osztályát kapták.

— A kormány programját is tartalmazni fogja az új költségvetés. Beogradból jelentik: Az új költségvetés kidolgozása előrehaladott stádiumban van. Érdekes újítás a költségvetésben, hogy az egyes reszortminiszterek tárcájuk költségvetése mellett részletesen ismeretlik miniszteriumuk jövő évi programját. A költségvetést ezekkel a mellékletekkel együtt fogják betervezni a királyi Öfelségéhez és illy módon az új költségvetés egyúttal a kormány munkaprogramját is tartalmazni fogja.

— Egyházi kinevezés. Beogradból jelentik: A vallásügyi miniszter a Szremszki Karlovcin működő görögkeleti egyházi tanács tagjává kinevezte dr. Sztankovics Simeon archimandritát.

— Az új apatini jegyző elfoglalta hivatalát. Apatinból jelentik: Dr. Matius Ivo, az új apatini jegyző szerdán letette az esküt és átvette a hivatalát.

— A vámbevételek nem érték el a költségvetési előirányzatot. Beogradból jelentik: A vámvezérgazdagság kihatása szerint 1928 április elsejétől 1929 február huszadikáig a vámbevételek 1.404.617.742 dinárral rugtak. A költségvetési előirányzat 1.471.022.218 dinár, tehát 66.404.476 dinárral kevesebb a bevétel mint az előirányzott összeg volt.

— Az új amerikai román követ fontos diplomáciai missziója. Bukarestből jelentik: A romániai sajtó szerint a Washingtonba kinevezendő új román követnek, Cita Davilának igen fontos diplomáciai missziója lesz. A washingtoni kormány az ő közvetítésével szeretne tárgyalni a szovjettel a diplomáciai viszony felvételéről.

— Újból forgalomba helyeznek egy a hideg miatt megszüntetett gyorsvonatot. Beogradból jelentik: A közlekedési miniszterium kommunikét adott ki, amely szerint március 1-én ismét forgalomba helyezik a 63. számú gyorsvonatot, amely Beograd, Zagreb, Maribor között közlekedik. A gyorsvonatot a nagy hidegek miatt szüntették be és most az enyhébb idő beálltával a vonat újból közlekedni fog. A gyorsvonat éjjel tizenegy óra husz perccel indul Beogradból.

— A zagrebi képviselőtestület ülése. Zagreből jelentik: Az újonnan kinevezett zagrebi képviselőtestület csütörtökön délután ülést tartott. Az ülésen megválasztották az egyes bizottságokat.

— Francia közbe kerültek a dalmáciai olasz iparteleppek. Zagreből jelentik: A Jugoslovenski Lloyd jelentése szerint befejezett tény, hogy egy francia pénzügyi megvásárolta a dalmáciai olasz iparteleppeket, amelyek Snifd néven voltak védjegyezve. A Snifdnek Sibenikben, Manojlovcin és Omis mellett vannak gyártelepei. Nemzeti szempontból igen fontosnak tartják ezt a tulajdonosváltást, mert ezzel a rapallói és a beogradi jugoszláv-olasz szerződésekhöz fűzött aggályok elesnek.

— Ujabb feljelentés a volt francia pénzügyminiszter ellen. Párisból jeleik: Klotz volt francia pénzügyminiszter ellen újabb feljelentést tett egy párisi kereskedő, aki közölte a hatóságokkal, hogy Klotz egy vásárlás alkalmával százezer frankos csokkot adott, amelyre nem volt fedezet. Amikor Klotzot erre vonatkozólag kihallgatták, azt mondogta, hogy abban az időben, mikor ez a fizetés történt, nem volt normális. Később, amikor kigyógyult és emlékezni kezdett ügyeire, ezt is rendezni akarta, de közben letartóztatták.

— Egy elmebeteg Toulouseban nyílt uccán előtt egy abbé. Párisból jeleik: Szerdán délután három órák az egyik toulousi múzeum kertjében egy huszonhat éves fiatal ember revolveréből négy lövést adott le a hatvanhét éves Corneilhan abbéra, aki egy kollégiumban a retorika professzora volt. A lövések találtak, az abbé szörnyen halt. A járőrök a gyilkos után eredtek és lefogták. Kiderült, hogy a gyilkos nemrégiben szabadult ki az evardói örültek házából, nagyon gyűlölte a royalistákat és egy előadás alkalmával hallotta, hogy az abbé kijelentette, hogy a royalistáknak kellene a hatalmat magukhoz ragadni és erre a pártnak mindent meg kellene tennie. Akkor határozta el, hogy meg fogja ölni az abbét. A gyilkos kijelentette, hogy semmiféle párthoz és szindikátushoz nem tartozik és teljesen egyéni elhatározásból cselekedett.

— Baldwin miniszterelnök a nacionalizmusról és a szocializmusról. Londonból jeleik: Baldwin miniszterelnök beszédet mondott Manchesterben, amelyben a szélsőséges politikai irányzatokkal foglalkozott. Azt fejtette, hogy a nacionalizmus és a szocializmus végeredményben kiül minden egyéni szellemi vállalkozó kedvet, mind a két irányzat holt vágányra viszi a nemzetet és bábokká teszi a polgárokat, akik a hatóságok fűtyülésére lejtik haláltáncukat. Nemzeti fejlődés egyik irányzat győzelmén sem várható.

— Két nap alatt négy repülőgéppel zuhant le Campbell, az autóvilágrekorder. Fokvárosból jeleik: Malcolm Campbell kapitány — mint ismeretes — a gyorsasági autóvilágrekorder Dél-Afrikában akarja megdönteni, egy kiszáradt tómederben, amely a legközelebbi lakott helytől mintegy kétszáz kilométerre van. Ennek következtében a pálya és lakása közötti utat repülőgéppel kell megtennie. Ugyátszik azonban, hogy a repülőgép kevésbé szerencsés közlekedési eszköz Campbell számára, mint az autó, mert két nap alatt négyszer zuhant le. Első ízben az északnyugati Fokföldön fekvő Calvina közelében zuhant le repülőgéppel, de nem sérült meg. Őt és pilótáját segítségére vitte haza. Még ugyanazon délután Mothipus aeroplánján pilótájával, Miller őrnaggyal újra elindult és estére Fokvárosba ért. A leszállásnál a gép elvesztette egyensúlyát, futószekrései eltört és felborult. Campbell és Miller kisebb karcolások árán menekültek. Másnap Campbell Penny nevű pilótával indult Fokvárosból a pálya felé. A gép rosszul startolt, majdnem beleütközött a táviródrótokba, a pilóta nagy lendülettel rántotta fölé a kormányt és eközben nekiment egy fának. Campbell ismét könnyű sérülések árán szabadult. Azonnal új repülőgépre ült, amikor azonban a levegőbe emelkedett, hirtelen forgószél kerekedett, amely a gépet földhözvágta. Campbell most már kénytelen volt szándékáról letenni, autóját szállodájába hajtattott és orvosai kezére bízta magát.

— A noviszdai szerb jótékony nőegylet estélye. A noviszdai szerb jótékony nőegylet március 3-án, vasárnap, a Szlobodában a katonazenekar közreműködésével estélyt rendez.

— Izgalmos párbaj az eltévedt vadkannal. Székesfehérvárról jeleik: A napokban a Vértes-hegység erdőiből leereszkedett Lovasberénybe három vaddisznó. Kettő egyenesen a Cziráky-féle grófi parkba futott, a harmadik a park mellett elhúzódozó szállásoknak tartott. Szita István uradalmi kanász és bojtárja vasvillát ragadtak, kutyájukat szólítva a vadkan után futottak és azt utólré, a kezükben lévő vasvillával megtámadták. A hatalmas kan egyszeriben kiütötte a kanász kezéből a vasvillát, amit a bojtár meglátva, hirtelen az egyik közelben lévő fára mászott fel. A következő pillanatban a feldühült vad nekiment a kanásznak. A kanász pulikutya rátamadt a kanra, és míg a vaddisznó a kutyával viaskodott, sikerült Szitának is a fára másznia. A vaddisznó erre teljes dühvel a fának rontott, de a csontkemény fagy miatt nem tudta a fát kitorni helyéből. A szorult helyzetben lévő kérésgebesett segítségkérésait meghallotta a közelben lakó grófi főlovászmester és a kastély személyzete. Csóka István grófi inas egy jólirányzott lövéssel leterítette a fenevadat.

— Előzetes szerződés készült a román-magyar optánsperben. Budapestről jeleik: Szerényi József báró, aki a magyar kormányt a sanremo-i román-magyar optánsper tárgyalásán képviselte, csütörtökön megjelent Bethlen miniszterelnöknel, akinek referált a tárgyalások eredményéről. A kiszárgott hírek szerint a két állam delegátusai között előzetes szerződés jött létre, amelyet a delegációk most mutatnak be kormányaiknak jóváhagyás végett, hogy a márciusban Bécsben összehívott delegációk a végleges szerződést aláírhatják.

A csehszlovák kommunisták táviratilag Csehszlovákiába hívták Trockijt

A volt orosz népbiztos anyagi nehézségekkel küzd

Londonból jeleik: A Daily Mail konstantinápolyi tudósítójának értesülése szerint

Izmed basa török miniszterelnök hosszabb tartózkodási engedélyt ad Trockijnak Törökországban.

A lap szerint Trockij nagy anyagi nehézségekkel küzd.

Brünni jelentés szerint néhány nappal ezelőtt Brünnben kommunistákból alakult, amely lehetősé-

vé akarja tenni, hogy Trockij egy-két hónapra Csehszlovákiába jöjjön valamely szanatóriumba gyógykezelésre.

A bizottság táviratot küldött Trockijnak és közölte vele, hogy csehszlovákiai útjának már nincs semmi akadály.

Trockij táviratban válaszolt a meghívásra és közölte, hogy várja a németországi választ és csak azután dönthet.

A kisebbségi kérdés francia és angol megvilágításban

Párisi és londoni lapok a Népszövetség küszöbön álló kisebbségi vitájáról

Párisból jeleik: A Petit Journal csütörtöki számában vezércikkben foglalkozik a kisebbségi kérdéssel a Népszövetség küszöbön álló kisebbségi vitájával kapcsolatban. A cikk kiemeli, hogy a győztes hatalmak nem azért hozták létre a kisebbségeket védő szerződéseket és intézményeket és nem azért igyekeztek a kisebbségeknek az utódállamokhoz való viszonyán könnyíteni és azt egyszerűbbé tenni, hogy ezáltal az irredentizmus tüzhelyének vessék meg az alapját, hanem

biztosítani akarták a lassu és progresszív asszimilációt a kisebbségeknek az őket magukba foglaló nemzetekhez.

A cikk ezután ismerteti a kisebbségek háboru előtti helyzetét és megállapítja, hogy ez a helyzet teljesen megváltozott, mert a háboru tulajdonképpen felszabadító harc volt és a háboru felszabadította a kisebbségeket. A kisebbségi kérdés — írja a lap — a békeszerződések következtében kétféle megoldást nyert: 1. olyan országokban, ahol a népesség nagyon kevert volt és lehetetlen volt tisztán nemzeti államokat létrehozni, megtörtént, hogy a kisebbségek benmaradtak az új államok keretében, így például Erdélyben és Felsősziléziában. 2. Megtörtént, hogy bizonyos politikai és gazdasági szempontok domináltak, amelyek következ-

tében tisztán kisebbségek által lakott területeket csatoltak más államokhoz. Így történt Olaszországban, ahol lehetetlen volt elkerülni, hogy a Brenner legyen a határvonal és így Olaszország 250.000 németet és Istriában fémilít szlovén foglalt magában. Ugyanaz a helyzet állt elő, amikor Csehszlovákiának a Dunához engedtek szabad utat.

— Az Ausztriával, Bulgáriával, Magyarországgal és Törökországgal kötött szerződések — folytatja a vezércikk — és az ugynevezett párisi békeszerződés tárgyalásai alatt kisebbségi szerződések létesültek, amelyek a jugoszláv-lengyel-csehszlovák-román és görög államokkal kötött szerződésekben biztosították a kisebbségek jogait. Most arról van szó, hogy

a Népszövetség előtt meg kell vizsgálni, hogyan váltak be ezek a szerződések, amelyek a kisebbségek jogait biztosították és hogy a Népszövetségi tanácsnak a szerződések mely pontjait kell ismételtelen megvitatnia.

Londoni jelentés szerint a Times is hosszabb cikkben foglalkozik a várható genfi kisebbségi vitával és megállapítja, hogy az új Európa térképének megrajzolásakor elkerülhetetlen volt, hogy az új államok lényegesen megnagyobbított területeibe ne foglaljanak be idegen nemzetiségű lakosságot.

— A Prva Hrvatska Stedionica vezérigazgatója lett a zagrebi kereskedelmi és iparkamara elnöke. Zagreből jeleik: A zagrebi kereskedelmi és iparkamara csütörtökön tartotta rendkívüli közgyűlését. A közgyűlésen Arco Vladimir elnök helyébe, aki, mint ismeretes, elnöki tisztségéről lemondott, új elnököt választottak. A kereskedelmi és iparkamara elnökévé egyhangulag Crnadak Milivojt, a Prva Hrvatska Stedionica vezérigazgatóját, az iparkamara eddigi alelnökét választották meg.

— Március 1-én újból megindul a »Rijec.« Zagreből jeleik: Pribicevics Szevozsr időközben anyagi okokból beszüntetett napilapja, a zagrebi »Rijec«, most politikai hetilap március 1-étől újból megjelenik. A lap szerkesztői Kovács Ante és Sztójano-ics Szevo lesznek.

— Elsüllyedt a viharban két francia halál. Cherbourgól jeleik: A Saint Malo gőzös szerdán Balfour előtt sérülést kapott és elsüllyedt. A legénység két mentőcsónakba szállt, de a viharban csak az egyik ért partot a kapitánnyal és hat matrózzal. A matrózok közül egy a csónakban meghalt. A másik csónakról, amelyben hat matróz volt, nincs hír. A Centaure vonatkozózt készínlébe helyezték, hogy a csónak megkeresésére induljon. — Mint Bresből jeleik, a viharos időben egy parti gőzös a szirtken hajótörést szenvedett. Három ember a vízbe fullt.

— Kés és politika. Noviszdáról jeleik: A noviszdai törvényeszk csütörtökön tárgyalta Markovics Mihajlo bácskapalánki monopol kirendeltségi tisztviselő bünygyét, aki a vádirat szerint a múlt év július 23-án egyik palánki vendéglőben, polgári vita hevében, késsel megsebesítette Lindenszermiát György földbirtokost. A vádlott a tárgyalás a rasszágával védekezett. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy hónapi fogházra ítélte. — Benkó Imre szoboráni lakost a bíróság egy hónapi fogházra és 400 dinár pénzbüntetésre ítélte, mert 1927. október 9-ikén veszekedés közben megsebesítette Lukács Vendelt. — Egyik noviszdai vendéglőben 1927. július 21-ikén Trijevic Koszta pincér duha kénytelen kezdett és a megfélemlésére előhívott rendőrt Viktor Ferencet többször megütötte és erre a rendőr önvédelemből fegyvere agyával visszauttótt. A rendőrnök segítségére sietett Hromis Emil zenész, aki a dühöngő pincért megsebesítette. A bíróság Trijevic Koszta pincért tíz napi elzárásra ítélte, a rendőrt és Hromis Emil zenészt felmentette.

— A nankingi nacionalista kormány ratifikálta a Kellog-paktumot. Londonból jeleik: A nankingi nacionalista kormány szerdán ratifikálta a Kellog-paktumot. Egyidejűleg a központi kormányzótanács mérlegelés tárgyává tette az egyik miniszternek azt a javaslatát, hogy Kina lépjen ki a Népszövetségből.

— Hibaküldetés. Szerdai számunkban a bácskai tartomány új illetékszabályzataról között ismertetésünkben sajtóhíba csuszott be. A cikkben felsorolt szénlétke tonnáinkint és nem métermázánkint értendő.

— Felozlattak egy spanyol tűzirtási iskolát. Madridból jeleik: A spanyol király rendeletet adott ki, amellyel azonnali hatállyal megszünteti és felozlatta a zegoviai tűzirtási iskolát. A növendékeket elküldik és polgári pályán helyezik el őket. A rendelet szigoruan megtilja, hogy a felozlatott iskola növendékeit másik katonai iskolába felvegyék.

— Március 16-ikán kezdődik a noviszdai tavaszi vásár. Noviszdáról jeleik: Noviszdán az idei tavaszi vásárt március 16., 17. és 18-án tartják. A vásárra vészmentes területekről mindenféle állat felhajtható.

— Felvitálták a tükletes beszélőfilmet. Berlinből jeleik: A B. Z. am Mittag newyorki tudósítója szenzációs és egészen fantasztikusnak tetsző találmányról ad hírt lapjának. Állítólag egy Edwin Hopkins nevű amerikai feltalálta a minden nyelven beszélő fonofilmet. A beszélőfilmmel szemben egy komoly ellenvetést szoktak tenni, főleg gazdasági körökben: amint a film beszélni kezd, elveszti nemzetközi piacát. A néma filmet egyformán értik meg az angolok, a kínaiak és a zuluakaferek. De a beszélőfilm, amely Hollywoodban készül, kizárólag csak az angol nyelvterületen helyezhető el. Természetesen arra is gondoltak már az amerikai filmvállalkozók, hogy különböző nemzetiségű színészekkel különböző nyelvű beszélőfilmeket fognak készíteni. Ez azonban még mindig nem az igazi megoldás. Most azután a Hopkins nevű feltaláló állítólag megoldotta a kérdést. Találmányának lényege az, hogy a szöveget külön lehet beiktatni a filmbe. A világ minden nyelvén készítenek szövegeket. A Spanyolországba küldött filmpéldányokhoz spanyol szöveget mellékelnek, a magyar filmpéldányokhoz magyarul. A feltaláló arra is ügyel, hogy a film szövege összhangban legyen a vásznon szereplő színész szájmozdulataival. A tudósítás szerint ezt a kérdést sikerült »majdnem tökéletesen« megoldani. Egyelőre közelebbi részletek még nem kerültek nyilvánosságra erről a találmányról.

— **Jegyzői kinevezések a bácskai tartomány területén.** Szomborból jelentik: A bácskai tartomány területén a következő jegyzőket nevezte ki a tartományi főispán: Novipalánka: Sikopária Branisláv, Tovari-sevo: Todorovics Radisa, Obrovac: Rajkovic Gyoka, Palánka: dr. Jovanovic Voislav, Plavna: Gavanszki Tosa, Szilbas: Micics Velimir, Novigajdobra: Csupics Dusán, Novoszelo: Szávics Szvetislav, Bulkesz: Sivi Lajos, Parag: Stefanovics Szvetozár, Csib: Horvát Steván, Sztaripalánka: Angyelic Száva, Gaj-dobra: Hil József, Sztariputak: Vojinov Koszta, No-viuntak: Pavlovics Száva, Begecs: Tutorov Miladin, Gjozsán: Maresok József, Petrovac: Dedinszki Jo-ván, Kulpin: Vojdics Milán, Deszpotovszetiiván: Ada-movics Milenko, Sztariso: Hauk Jovan, Noviso: Simics Milivoj, Temerin: Ankics Peter, Pancsevó: Szavin Lázár, Kiszacs: Urban Vladislav, Katy: Lan-tics Jovan, Jarak: Bem János, Rumenka: Szekulics Branislav, Belimonasztir: Nesics Stevan, Karanac: Hidosan Bogoljub, Lug: Stefanovics Alekszandar, Darda: Gribonszki Milán, Jagodnjak: Sztakics Milán, Knezsevi Vinograd: Csuresics Szlavko, Petlovac: Petrovics Borivoj és Lucs: Nedics Vinko.

— **Egy volt temesvári milliós öngyilkossági kísérlete.** Temesvárról jelentik: Temesvár társadalmi életében óriási feltűnést kelt Grossmann Ferdinand ismert temesvári gyáros öngyilkossági kísérlete, Grossmann a nasic taningár főtitviselője volt, majd a háboru alatt Temesváron önállósította magát és gyárai a konjunktura idején olyan jólvelők voltak, hogy Grossmann Temesvár egyik leggazdagabb embere volt. Grossmann és szép fiatal felesége nagyuri életet éltek, lakásukon nagyjértékű műkincseket halmoztak fel és rengeteget költöttek. A konjunktura megszüntével Grossmann faipari vállalatát is anyagi nehézségekkel küzdötték és legutóbb már öt és fél millió lejre rúgtak tartozásait, úgyhogy Grossmannt csőd fenyegette. A hitelezőkkel már hónapok óta folytak az egyezkedési tárgyalások, amelyek annyira megviselték Grossmann idegeit, hogy moriummal megmérgezte magát. Szanatóriumba szállították, miután azonban Grossmann nagymennyiségű morfiumot vett be és a mérég már felszívódott szervezetébe, állapota életveszélyes.

— **Polgármester és rendőrönök sajtópere.** Noviszadról jelentik: Jelasic Iván volt petrovaradini polgármester a Vidován múlt évi július 14-iki számába cikket írt, amelytől dr. Szelig Pál, petrovaradini rendőrönök és városi tanácsok, Madacki Kálmán, Djukics Vinko, Mragodanov Milán és Grcincsevics Vilim petrovaradini városi tisztviselők sajtóperét indítottak volt polgármesterük ellen. A noviszadi törvényszék múlt évi november 26-ikán kéthavi elzárásra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte a volt polgármestert, aki megfellebbezte az ítéletet. A felelőviteli bíróság csütörtökön megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét és Jelasic Ivánt felmentette a vád és következményei alól.

— **A bírák és bírósági tisztviselők szabadságot kaphatnak a római záróoklára.** Noviszadról jelentik: Az igazságügyminiszter felhatalmazta az összes semmitőszéki és felelőviteli bírósági elnököket, az állami főügyészeket, valamint Szerbia és Crnagora területén a törvényszéki elnököket, hogy május 10-ike és 25-ike közt szabadságot engedélyezhessenek alárendeltjeiknek, akik a pápa ötvenéves papi jubileumának ünnepségeire Rómába akarnak zárózkodni.

— **Három évi fegyháza ítélték a felelőviteli szerbaradáci malomtulajdonost.** Noviszadról jelentik: Ördög Lajos szerbaradáci malomtulajdonos 1928. évi április 13-ikán éjjel ittasan lezúrta feleségét, aki néhány nappal utóbb a sérüléseibe belehalt. A becskeri törvényszék megtagadta a főtárgyaláson a gyilkos férj teljes ittassággal és azzal védekezett, hogy csak tréfából nyúlt a kéhez, amely véletlenül megsebezte az asszonyt. A becskeri törvényszék a malomtulajdonost háromévi fegyháza ítélt. Ezt a bünyűt csütörtökön tárgyalta a felelőviteli bíróság dr. Gyurgyev Bosko felelőviteli bírósági alelnök büntetőtanácsa. A felelőviteli bíróság halálközökö súlyos testisértésben mondotta ki büntetés Ördög Lajost és helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

— **Adományok a szubotici nyomorakció céljaira.** A szubotici inségek segélyezésére indított társadalmi akciót, mint a Bácsmegeyi Napló megírta, befejeződött és a segélybizottság, amely a tél legnehezebb hónapjaiban pénz-, élelem- és ruhasegéllyel látta el az arra szorulókat, hétfőn likvidál. Az akció befejezésével az adományozások sora még nem zárult be és csütörtökön a következő újabb adományok érkeztek a nyomorgók részére: Lindenmayer-szálló személyezte Apatin 160 dinár, Szubotici Konobarszki Dom 300 dinár, Szava biztosító intézet (Zagreb) 200, Iparos egyesület (Szubotica) 100, Dávid Vilmos 100, Nemzetközi lapterjesztő vállalat (Szubotica) 100, dr. Mardesics Luka (Palics) 100, dr. Miladinovics Borivoj 100, dr. Mérey Béla 100, Decsi Jenő 100, Schäffer Mihály 100, dr. Bán Lajos 100, Milassin András 50, Kapista foto 30 dinár. — Hamburger Józsefné régi fehérmé. A szubotici gazdakör által gyűjtött husz métermázsas gabonát a következő gazdák adták: dr. Vojnic Gyula 3, Krmptics Péter 2, Lendvai András 2, Pletl Antal 3, Sztipics Albe 2, Birkáss István 2, Varga Imre, Sinkovics Gábor, Milodánovics Simon, dr. Decker Gyula, Vince Dániel és Osztrogonac Béla 1—1 métermázsas búzát. Szentiványi Dezső 240 dinár. A kiosztó bizottság közlése szerint ezek az adományok még nem elegendők a már kiosztott élelmiszerek költségeinek fedezésére.

— **Ujjánlakították a noviszadi ügyvédvizsgáló bizottságot.** Noviszadról jelentik: Az új ügyvédi törvény március 19-ikén lép életbe és ennek alapján a noviszadi felelőviteli bíróság mellett működő ügyvédvizsgáló bizottságot is új alakították. Elnökké az igazságügyminiszter dr. Ignatovics Nikola felelőviteli bírósági elnököt nevezte ki, míg a tagokat csak a közeli napokban nevezik ki. A tagok fele a felelőviteli bíróság tagjaiból és másik fele pedig ügyvédek közül kerül ki. Az új bizottság március 19-ikén kezd meg működését.

— **A noviszadi zsidó szentegylet közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó szentegylet közgyűlést Rainer Simon elnök március 19-ikére hívta egybe. Ezt megelőzőleg istentisztelet lesz és ezen a napon ülik meg Mózes halálának éviórdulóját is. A közgyűlés keretében avatják fel az új tagokat.

— **Kigyulladt a noviszadi Winkle-palota tetőzete.** Noviszadról jelentik: Szerdáról csütörtökre virradó éjjel tűz támadt Noviszad egyik legnagyobb bérházában, a Kralj Alekszandar utca 7. szám alatti Winkle-palotában, melynek a tetőzete fogott tüzet. A közeli autóállomás sofförjei vették észre először a tetőzetről felcsapó lángnyelveket és telefonáltak a tűzoltóságnak, amely teljes felszereléssel vonult ki és a tüzet hamarosan eloltotta. Malencics Rodoljub ügyeletes rendőrkapitány és Polit György tűzoltóparancsnok megállapították, hogy a tüzet vízvezeteki szerelőtanoncok okozták, akik aznap délután a padláson felmelegítették a befagyott vízvezeteki csapokat. Ekkor fogott tüzet a vízmedence mellett levő gerenda. A kár néhány ezer dinár, amely biztosítás révén megtérül.

— **Nagy érdeklődés nyilvánul meg a SzAND álarcos túlja iránt.** Az idei bál szezonnak kétségkívül kiemelkedő eseménye lesz a SzAND március 2-iki álarcosbálja. A Bárány-szálló díszes termeiben Szubotica elitközönsége fog szombat estét találokzni. A rendezőség már szétküldte a meghívókat, de több panasz érkezett, hogy azokat még nem kézbesítették ki. A rendezőség felkéri azokat, akik meghívóra reflektálnak, hogy a Weisz-nővérek Szokolszka-uccai fodrászüzletében, vagy Mayerhoff optikusnál az Alekszandrova-uccában a meghívókat vegyék át. Ugyanezen a helyeken izléses piros-fekete álarcos is kaphatók. Érdekessége lesz az álarcos bálnak, hogy a jelmezesek valamennyien piros-fekete kosztümben jelennek meg. A táncmulatság szigoruan zártkörű és azon csak a meghívók előzetes felmutatása mellett lehet résztvenni. A bál este kilenc órakor kezdődik.

— **Indiai fejedelmek háborút indítanak a tropikus betegségek ellen.** Londonból jelentik: A fiatalai maharadzsza, a baradi »gaokwar«, a hyderabad »nizam« és több más hindu fejedelem nagyszabású akciót indított a tropikus betegségek leküzdésére. Meghívásukra már el is utazott Indiába egy angol tudományos expedíció, Malcolm Watson dr. vezetése alatt. Az angol orvosi expedíció Indiában hosszú ideig fogja tanulmányozni a tropikus betegségeknek, különösen az ázsiai malária kórtanát.

— **Husz késszurással megölte kedvesét egy féltékeny cipészmeister.** Grácból jelentik: Rottenmann stájer faluban véres féltékenységi dráma történt. Fränzel Vencel negyvenéves cipészmeister, mintegy két év óta viszonyt folytatott Mühlbacher Zita harminchároméves falubeli leánnyal. Noha a cipészmeister házasember és négy gyermek atyja, mindennapos vendég volt a leány lakásán. Tegnap este is elátogatott a leányhoz, aki pálinkával és süteménnyel fogadta. Fränzel közben észrevette, hogy az asztalon a hamutárcában több cigarettavég van. Rátámadt a leányra, Husz késszurást ejtett a szerencsétlen leányon, majd elmenekült. A cipészt még éjszaka letartóztatták. Beismerte a gyilkosságot és azzal védekezett, hogy a féltékenység elvette az eszét

— **A beogradi állami bíróság újabb vizsgálati fogáságot rendelt el Dinics Dragutin ellen.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája, mint ismeretes, vizsgálati fogáságot rendelt el a kémdéssel vádolt Dinics Dragutin noviszadi hadseregszállító ellen. A vizsgálóbíró legutóbbi ilyen rendelete február 28-ikáig rendelte el a vizsgálati fogás fenntartását, közben azonban Dinics ügyét áttették a beogradi állami bírósághoz, úgyhogy a vizsgálati fogás meghosszabbítása ügyében most már a beogradi állami bíróságtól csütörtökön érkezett le az ottani vizsgálóbíró határozata, mely szerint Dinics ellen újabb elrendeli a vizsgálati fogáságot, amely most már a főtárgyalásig érvényben marad.

— **Ujabb adományok a noviszadi nyomorgóknak.** Noviszadról jelentik: A noviszadi nyomorakció céljaira újabb a következő adományok érkeztek: A Mak-kabi második gyűjtőívén 4905 dinár (előző gyűjtéssel együtt 10.150 dinár). A gyűjtőívén adományoztak 400 dinár egy kereskedő, 200 dinárt Frank Gyula, Grosz és Lázics, Löwenberger textilkereskedő, Bröder és Feenyő, Produktiva, Rekord—Erdős, 100 dinárt Bächer és Melichar, Kábelgyár, Rainer Simon, Krajacsevics-testvérek, Farkas Mór, Goldberger Illés, Iszakovics J., Popovics-testvérek, Bjelics Dimitrije, Wolf Samu és Fia, Pollák és Rössler, »Pax«, Reitzer és Krieshaber, Handler és Grossmann, Eckstein Lajos, dr. Schossberger Sándor, Aleweil Manó, Schaffer Samu, Metro—Geldwin, Lusztig Lajos, Kessler Adolf, Petrovics és Krausz, Fleisch Lipót, Csernyei és Grün, Krausz Ede, Schossberger Adolf, Relais, Öhler és Blattmann, 50 dinárt Neumann Árpád, Lederer Vilmos, Keller Igná: Krausz Miklós, Löwinger Vilmos, Vogel Henrik, Loecker Vilmos, dr. Stattler Mátyás, Schmolka, 75 dinárral Geiger József, 30 dinárt Spiller Lőrinc, 20 dinárt Plischerné, Vadász és 10 dinárt N. N. Közvetlenül dr. Borota Branislav polgármesterhez befizettek a villanytelep, 15:00 dinárt a Magyar Kaszinó 500 dinárt, dr. Wagner Károly és dr. Vermes Imre 200—200 dinárt.

— **Mezőgazdasági kiállítás Oszijeken.** Oszijekről jelentik: Az oszjeki kiállítási bizottság elhatározta, hogy az idén két kiállítást rendez. Az első kiállítás, mely mezőgazdasági jellegű lesz, május 11-iktől május 20-ikáig, a másik augusztus 31-iktől szeptember 8-ikáig fog tartani.

Ne kinozza gyermekeit

a közönséges, nyulós csukamájolajjal hanem adjon nekik JEMALT-ot, ezt az aranybar-na port, amely 30% csukamájat és szárított malá-t tartalmaz és amelynek tápértékét ma már mindenki ismeri. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, kis dobozzal 25 dinár, nagy do-bozzal 42 dinár árban.

— **Chamberlain beteg.** Londonból jelentik: Chamberlain állapotának némi javulás állott be, egyelőre azonban még nem bizonyos, hogy a külügyminiszter elutazhat-e szombaton Genfbe, mint eredetileg tervezte. Amennyiben a javulás nem bizonyulna állandó-nak, úgy Chamberlain nem vesz részt a népszövetségi tanács márciusi ülészakán, hanem Cushendun lorddal helyettesíteti magát.

— **Motorbiciklin Kotorba.** Sztaribecsejéről jelentik: A motorbiciklizés sportágának kedvelői nagyszabású kirándulást terveznek Dalmáciába. A terv szerint a résztvevők motorkerékpáron járnak be a dalmát tenger-partot és utjuk végé célja Kotor lenne. Akik az élvezetes-nek ígérkező társas kiránduláson részt óhajtanak venni közölkék címüket Neodgrády József adóhivatali ellenőr-rel Sztaribecsejen. A kirándulás szervezői az indulás napját május hetedikére tűzték ki. A turán autósok is résztvehetnek.

— **A Szubotici Glasnik sajtóperében a felelőviteli bíróság felmentette Bogdanovics Nikolt.** Noviszadról jelentik: Néhai dr. Plezskovics Lukács szubotici ügyvéd és nemzetgyűlési képviselő sajtóperét indított a Szubotici Glasnik ellen a lap 1927. január 4-iki számában róla megjelent cikk rágalmozó kitéte-ly miatt. A szubotici törvényszék 1927. május 11-én Bogdanovics Nikolt, a cikk íróját husznapi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. Felbbezés kö-vetkeztében került a sajtóper a felelőviteli bíróság elé, mely csütörtökön megsemmisítette a szubotici törvényszék ítéletét és a vádlottat felmentette.

— **A noviszadi sakkbajnokság állása.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakk-klub elsőcsztályú játékosai számára kiírt bajnokság állása a következő: Kulzsinszki 8, Vidor és Rosenberg 7, Lipkovics 6, Csányi 5, Szabados 4 és fél, dr. Iljics 4, Berger 3 és fél, Löbl 2 és fél, Trankoni, Rajkovics 1 és fél, Farkas 1. A verseny első fordulója vége felé közeledik és az ered-mény kezd már kialakulni. Első helyen áll Kulzsinszki, akinek egy veszített játszmája és 8 nyert partija van. Neki még Iljicsessel, Schmidtrel, Szabadossal és Vidor-ra kell játszania. Második helyen Vidor és Rosenberg állnak. Vidornak 7 nyert és egy veszített játszmája van. Hátra van még Szabadossal, Bergerrel, Kulzsinszkkal való játszmája, Rosenbergnak hét nyert játszmája van és Iljicsessel, Csányival, Schmidtrel, Szaba-dossal és Vidorral kell még megmérkőznie.

— Halálra gázolt egy süket öregasszonyt a tehervonat, Varaszdinből jelentik: Halálos vonatvezérlési történet szerdán este Varaszdin közelében. Egy tehervonat, amely esti fél tizenegykor indult el Varaszdinből Zagreb felé, Podluka állomás közelében halálra gázolt egy Zagar Miléva nevű hatvan éves asszonyt, aki a sínek között igyekezett hazafelé. A vizsgálat során megállapították, hogy az öregasszony teljesen süket volt és rosszul is látott, ugyhogy a tragédiáért a mozdonyvezetőt nem terheli felelősség.

— Nagy tűz egy horvátországi faimpregnáló telepen. Karlovácról jelentik: Csütörtökre virradó éjjeli tűz ütött ki a karlováci faimpregnáló telepen. A gyűlékony anyagokkal telt raktárházakon rövid idő alatt szétterjedtek a lángok és a tüzoltók egész éjszaka dolgoztak a telep megmentésén. Reggel hat órára sikerült a tüzet lokalizálni, addig azonban néhány raktárépület a bennük felhalmozott nyersanyaggal együtt a lángok martaléka lett. A kár több száz ezer dinár. A vizsgálatot megindították annak kiderítésére, hogy a tűzkatasztrófiáért kit terheli a felelősség.

— Az ajtókilincse felakasztotta magát egy apatini asszony. Apatinból jelentik: Beiler Jakabné ötvenhat éves apatini napszámosasszony szerdán reggel, miután a férje munkába ment, a szobaajtó kilincseire felakasztotta magát és meghalt. Az idős asszony valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el tetteit.

Pénzes társat keresek

egy elsőrendű engros gyári-képviselet
továbbvezetésére, zagrebi székhellyel éca.

1 millió dinár betéttel

Vevőkör és éca. 40% jövedelem garantálva
Ajánlatokat „HASZON” jellegre a kiadóba kérek

— Kinevezték az apatini járás községeinek képviselőtestületi tagjait. Apatinból jelentik: Legetics Radivoj apatini főszolgabíró hétfőn megkapta az apatini járás községeinek új képviselőtestületi listáit. Az új apatini községi képviselőtestület esküfövétele szombaton délután három órakor lesz a községi háza nagyszobájában.

— Halálozás. Özvegy Hídeg Árpádné született Müller Krisztina, Szuboticán február hó 26-ikán meghalt. Az elhunyt régebben élénk szerepet játszott a város társadalmi életében, tagja volt a pápai »pro Ecclesia et Pontifice« rendnek és ötven éven át elnöke volt az Első Nőegyletnek. Csütörtökön délután temették el nagy részvét mellett.

— A sztáribecsei Nép kör közgyűlése. Sztáribecseiről jelentik: A sztáribecsei Nép kör március 10-ikén délután 2 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kör helyiségében.

— A hótömeg alatt összeomlott egy horvátországi vasutállomás váróterme. Karlovácról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt szerdán a Karlovác közvetlen közelében levő Ozilja község vasutállomásán. Az állomásépület mellett külön kis épületben voltak elhelyezve a várótermek. A győnge konstrukciója házikó a ráomlott hatalmas hótömeg sulya alatt szerdán délután beomlott és maga alá temetett néhány utast, akik a vonatra várakoztak. A kőtörmelék alól három súlyos sebesültet emeltek ki, akik közül egy zagrebi vállalkozónak a sérülései életveszélyesek.

— Tolvaj napszámos. Sztáribecseiről jelentik: A sztáribecsei csendőrség letartóztatta Jakovljevic Ivan sztáribecsei napszámost, aki Bacsokogradiste és Csurug között a vonaton ellopta Krsztanosics Mirkó noviszadi utazó mintá-cikkeket tartalmazó bőröndjét. Jakovljevic a lopást beismerte és elmondta, hogy a lopott bőröndöt Lalic Katica csurugi asszonynak adta át megörzés végett. A csendőrség a bőröndöt meg is találta Lalic Katicánál, aki ellen szintén megindult az eljárás.

- SPANYOLNÁTHA!

Szakorvosok ajánlják torokgyulladás, meghűlés, valamint a spanyolnátha elleni védekezésül.

A valódi Panflavin-pasztillák a fenti eredeti csomagolásban minden gyógyszerárban kaphatók.

— Nyolcvan bűnügy — egy napon. Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság dr. Gyurgyev Bosko felelősségi bírósági alelnök tanácsa március 22-ikére nyolcvan bűnügy főtárgyalását tűzte ki. Mind a nyolcvan bűnügy a február 6-iki annesztia alá esik, de mert az ügyekben elsőfokban már meghozták az ítéleteket, a felelősségi bíróság mégis kitűzte a tárgyalásokat, amelyekben a törvény értelmében pertörleszt fognak elrendelni.

Műkedvelő előadás Zsabaljon. A zsaballji magyar olvasókör műkedvelő gárdája nagy sikerrel adta elő Gárdonyi népszínművét, »A bor-t, A műkedvelő előadást közkívánatra március 3-ikán megismételték.

— Válás — parancsa. Moszkvából jelentik: A Fehér-Oroszországban fekvő Homelban az ottani kommunista tanács erőszakosan belenyúlt egy család magánéletébe és ezáltal a legborzalmasabb tragédiát idézte elő. Smirnow huszártsízt a legtehetősebb harmóniában élt fiatal feleségével, amikor megérkezett a helyi kommunista tanács parancsa, amely Smirnowot arra kötelezte, hogy azonnal váljon el a feleségétől. A szerencsétlen ember izgatottan sietett a parancs oka után kutatni és megtudta, hogy a felesége állítólagos kommunista ellenes érzelmei miatt nem méltó arra, hogy egy kommunista tiszt felesége legyen. Smirnow mindent megkísérelt a parancs visszavonására, de hiába hozta fel, hogy a felesége mindig »százperentes« kommunista volt, a kommunista tanács megsürgette a parancs végrehajtását. Smirnow, aki tudta, hogy ellenkezés esetén úgy éri, mint a feleségét száműzhetik, sőt halálos büntetésnek is kitéheti mindkettőjüket, levelet írt a feleségének, amelyben bejelentette a választ. Smirnow azzal indokolta meg, hogy a parancsnak engedelmességet, hogy ő mint hű katona és kommunista megszokta az engedelmességet. Az asszony, amint a levelet megkapta, revolvvert vett, amellyel először a férjét, majd saját magát agyonlőtte. Borzalmas tettének elkövetése előtt levelet írt Jaroslaws bolsevik vezérhez, amelyben megkérte, hogy lehetőleg hasson oda, hogy a jövőben ne adjanak ki ilyen parancsokat és ne kergessenek más családokat is a romlásba.

— 1002 ebédet osztanak ki naponta a sztáribecsei szegényházban. Sztáribecseiről jelentik: Nagyszabású nyomorakélot indított meg Sztáribecseiben Visy Károlyné. A szegényházban eleinte napi száz ebédadagot osztottak ki a rászorulóknak, míóta azonban az inszpekciót szélesebb alapokra fektették, ez a szám megtízszereződött és újabban már 1002 ebédet osztanak szét naponta a szegényházban. Többek között nyolcvan szegénysorsos gyermek részével állandó ebéd ellátásban az akció jóvoltából. Az inszpekciók segélyezését a tavaszi munkák megindulásáig folytatják a mostani szélesebb keretek között. Az ebédeltető akcióban tevékeny részt vesznek Gyarmati Boriska, Bácskai Vali, Steinhardt Kató, István és Gavanszki Maca.

— Tűz Sztáribecseiben. Sztáribecseiről jelentik: Szerdán hajnalban Klein Jenő gabonakereskedő háza kigyulladt és mire a tüzoltók kivonultak, már az egész tető lángokban állott. A tüzoltóknak megfeszített munka árán sikerült a tüzet eloltani. A kár több ezer dinár. A tűz keletkezésének okát még nem sikerült megállapítani.

Epe- és májbetegségeknél, epekö és sárgaság esetében a természetes »Ferenc József« keserűvíz a hasi szervek működését élénkítő tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókura különösen hatásos, ha a »Ferenc József« vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorrra isszuk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 41

— A szombori műkedvelő zenekar hangversenye. Szomborból jelentik: A Műkedvelő Zenekar március 3-ikán hangversenyt rendez, amely elé nagy érdeklődéssel tekint Szombor zenekedvelői közönsége. A program keretében Beethoven V. szimfóniája, Schubert H-moll szimfóniája és Mozart F-moll fantáziája kerülnek előadásra. A nehéz zeneművek interpretálása nagy feladat elé állítja a zenekart, de a kiváló együttes multja és eddigi produkciói garanciát nyújtanak arra, hogy a hangverseny publikuma ezúttal is pompás előadásban gyönyörködhet.

SPORT

A sztárrendszer buktatta meg a középeurópai profifutballt

Mi okozta a magyarok párisi és az osztrákok nürnbergi kudarcát?

Bécsből jelentik: A profizsionizmus csödbe jutott. Ha eddig efelől az illetékesek még kétségben voltak, most felvilágosítja őket Meisl Hugó, aki nem csak az osztrák profisport egyik megeremelője, de utóbbi volt a profizsionista futball bevezetésének Közép-Európában. Néhány nap előtt Meisl kiméltlenül rámutatott arra, hogy Ausztriában, tehát a kiindulási ponton meghúzott a profizsionizmus és a vert hadvezér kényszerűségeivel »az amatőr állásokba való rendszeres visszavonulás« előkészítésében jelölte meg a legközelebbi és legfontosabb teendőket.

Meisl most a magyarok párisi veresége kapcsán a középeurópai profifutball dekadenciájáról az alábbi érdekes nyilatkozatot adta az újságíróknak:

— A magyar válogatott csapatot már a legutóbbi svájci-magyar mérkőzés alkalmával megállapítottam a hanyatlás jeleit. Engem nem a balsiker lepott meg, hanem a gólarány.

A mi labdarugásunkban is ugyanazokat a defektusokat látom, amelyek jellemzők a magyar és részben a cseh futball: értőtlenség és devalválás. A hanyatlás fő oka a magyaroknál speciálisan kultivált, de nálunk is divatos sztárrendszer.

A futball társasjáték, fundamentális liha tehát, ha abban az individuális jelleg dominál. Ha elfogunk egy jó napot és gyenge nyugati válogatott csapatokkal szemben saját otthonunkban rekordgyőzelmet aratunk, akkor megelégedéssel konstataáljuk, hogy a mi rendszerünk és stílusunk az egyedül üdvözítő módszer.

— Lehet ez helyes gondolkodás akkor, ha hazai atmoszférában szállunk szembe az utazástól fáradt és az idegen környezetben elfogott, technikailag amúgy is gyengébb ellenféllel. De ha nekünk kell hosszú utat megtenni és a hazai környezet előnyéről lemondani, szemben a friss és győzelmi akarattal áthatott ellenféllel, akinek nincs vesztenivalója, akkor

tíz eset közül hatban mi huzzuk a rövidébezt.

— Itt van Ausztria nürnbergi esete. Szükségcsapatom az első félidőben fölényesen játszott a németekkel és ha nem is esett gól, biztosra vettük a győzelmet. A második félidő közepén a délnémetek egy perc alatt két gólt rugtak és ez a körülmény teljesen letépte csapatomat. Lehet, hogy Párisban is hasonló történet, de az bizonyos, hogy

mi teljesen hamis mentalitással még mindig a skót stílusnak hódolunk.

Bécsben, Budapesten és Prágában elfelejtették, hogy a skót stílus negatív hatása, ha azt nem a futballművész játsza. És hol vannak ma már azok a kiemelkedő játékos egyéniségek, akik ezt a luxusstílust megengedhetik maguknak? És hol van az az ellenfél, aki még védtelen volna az ugynevezett tologatási rendszerrel szemben?

— Bevallom,

a középeurópai futballon már jó ideje látom a dekadencia főreismérhetetlen jeleit.

A labdarugás olyan művészet, amely megérdemli a tanulmányozást. Nem lehet minden ellenféllel szemben, mindenféle talajon ugyanazt a sémát alkalmazni. Ne kényszerítsünk tehát játékosainkra olyan stílust, amelynek igényeit a mai gárda nem tudja kielégíteni. Nekünk olyan módszer kell, amely a romantikus szempontokat figyelmen kívül hagyva gyakorlatilag megfelelőbb, mint a modern játékmódor, mint a mai játékosok szempontjából.

— Ezt a stílusváltást minél előbb keresztül kell hajtani.

Kevesebb technikai sallangot, hatásvadászatot és önzést, de több erőt, lendületet, nagyobb gyorsaságot és határozottabb fellépést a kapu előtt.

Ezt követeljük trénerinktől és futballistáinktól.

Március 17-ikén kezdődik Szuboticán a futballszéria. A szuboticiai alszövetség intézőbizottsága szerdán este tartotta a közgyűlés előtti ülését, amelyen kizárólag a bajnoki mérkőzések ügyével foglalkoztak. Az intézőbizottság elhatározta, hogy a bajnoki mérkőzéseket a rossz időjárás miatt további két héttel elhalasztja és a tavaszi forduló kezdetét véglegesen március 17-ikén állapították meg.

A JNS résztvesz a bukaresti konferencián, Zagreből jelentik: A JNS igazgatótanácsa szerdán este ülést tartott és elhatározta, hogy képviselteti magát a balkáni szövetségek bukaresti konferenciáján, amelyet Meisl Hugó hívott egybe március 3-ikára. A JNS képviselőivel Pandakovics einököt és Riboli föltitkárt biztatta meg.

Eredeti perzsaszőnyegek minden nagyságban és minőségben
valamint mindennemű **gépszőnyeg** legolcsóbb áron kapható. Az ország legnagyobb szőnyegraktára
Mahmud Skender-Safikjurdli

Központ: Beograd, Knez Mihajlova 22. — Telefon 53-42

Piák: Novisad, Vilsonov trg 7

KÖZGAZDASÁG

A volt monarchia területeinek gazdasági együttműködéséről tárgyal a bukaresti és beogradi gazdasági konferencia? Egy csehszlovák lap feltűnést keltő cikke

Prágából jelentik: Feltűnést keltő cikkben foglalkozik a Cech című csehszlovák lap a bukaresti gazdasági konferenciával, amely — mint ismeretes — a napokban fejeződött be.

— Be kell vallanunk, — írja többek közt a lap — hogy a politikai kérdéseket nem lehet megoldani a gazdasági kérdésektől függetlenül, mert épp ellenkezőleg, a gazdasági kérdések alkotják egyik legfontosabb tényezőjét az állampolitikának. Nem lehet általánosan elméletben beszélni politikai barátságról, ha az a barátság egyáltalán nem nyilvánul meg kölcsönös gazdasági kapcsolatokban is. Mit érnek a Jugoszláviával való politikai baráti kapcsolataink, ha Jugoszlávia ezzel egyidejűleg Németországból rendel ékeket és egyéb mezőgazdasági eszközöket? Másrésztől mi sem nagyon bizonyítjuk be vele szemben barátságunkat, ha a dohányvásárlásnál ignoráljuk a jugoszláv dohányt

s hasonlóan nem segíti elő a kölcsönös barátságot, ha hevesen ellenezzük a mezőgazdasági termények s még inkább állatok behozatalát Jugoszláviából. A bukaresti konferencia tulajdonképpen csak előkészítése egy másik konferenciának, mely szintén gazdasági jellegű lesz és május havában fog megtörténni Beogradban. Ezen a konferencián a gazdasági érdeklődőknek kell szélesednie még más államokra is, melyek eddig a kiscantanttal nem érintkeztek. Nevezetesen Ausztria és Magyarország jön itt tekintetbe. Végeredményben tehát a volt osztrák—magyar monarchia területeiről volna szó.

A lap ezzel kapcsolatban megemlíti a Spectator c. angol lapnak hasonló tárgyú cikkét és figyelmezteti az irányadó köröket, hogy az angol cikk által propagált új gazdasági Ausztria gondolata nem kívánatos a csehszlovák államiség szempontjából.

Egy idejétmúlt magyar rendelet gátolja a külföldi tőke beözönlését a Vajdaságba

A bánáti kereskedelmi és iparkamara felterjesztésben kérte az igazságügy-minisztertől a rendelet háttályalanítását

Becserekéről jelentik: A becsereki kereskedelmi és iparkamara érdekes előterjesztést tett Srskies Milán igazságügyminiszternél. Az előterjesztés szerint a magyar kormány 1914. december 20-ikán rendeletet hozott ki a Magyarország területén aranyban eszékölendő fizetésekről. Ezt a rendeletet a háború viszonyok folytán adta ki a magyar kormány és a háború után elvesztette szükségességét, miért is 1923-ban Magyarország területén hatályon kívül helyezték.

Az SHS. kormány szintén belátta ennek a rendeletnek szükségtelen voltát és 1926. július 28-án újabb rendeletet adott ki, amellyel a korábbi rendeletet Horvátország és Szlavónia területére hatályon kívül helyezte, de a Vajdaság területén érvényben hagyta és az idejétmúlt rendelet a Vajdaság közgazdasági életére rendkívül hátrányos befolyást gyakorol.

A kormány tagjainak többször tett nyilatkozatai — mondja az előterjesztés — azt mutatják, hogy a kormány megengedi, sőt kívánatosnak tartja a külföldi tőke elhelyezését az ország közgazdasági területein. Ezek a kormánynyilatkozatok jókönyv hatással voltak a külföldi pénzpiacokra, ahonnan érdeklődni kezdtek a tőke jugoszláviai elhelyezkedésének lehetőségei iránt. Így egyes angol és holland pénzcsoportok fordultak a bánáti kereskedelmi és iparka-

marához azzal a kérdéssel, hogy a külföldi tőke behozatala biztosítva van-e, illetve nincsenek-e nehézségek a kölcsönök megkötése tekintetében. Ezalkalmmal az illető pénzcsoportok figyelmeztették a kamara arra a körülményre, hogy mivel a szóbanforgó rendelet a Vajdaság területére még érvényben van, ez a körülmény lehetetlenné teszi a külföldi tőke plaszírozását a Vajdaságban.

Ilyenmódon a rendelet érvénye káros az idegen tőke bevonulása szempontjából. Ezáltal különösen a mezőgazdasági iparról és esetleg a földművesek adósságainak törlesztéséről van szó, mert ebben az irányban érdeklődnek az angol és holland pénzcsoportok. A külföldi tőkére pedig szükség van ma inkább, mint valaha, mert a termelés mennyiségileg és minőségileg való megjavítása és kifejlesztését egyedül nagy investíciók utján lehetőséges és éppen a beruházásokhoz kellene a külföldi tőke.

Mind ezekre való hivatkozással a kamara arra kérte dr. Srskies igazságügyminisztert, hogy a külföldi tőke bejövetele érdekében, tehát az ország és főleg a Vajdaság gazdasági fellendülése érdekében helyezze minél előbb hatályon kívül a régi idejétmúlt rendeletet. A kamara előterjesztését szerdán küldte el az igazságügyminiszternek és a gazdasági körök nagy érdeklődéssel várják a miniszter döntését.

A »Gazda« megálapítja a nemzeti mezőgazdasági termelés alapelveit. Adatokat fog gyűjteni az egyesület az agrárreformról, különösen a belső telepítések, és munkájának eredményéről időnkint tájékoztatni fogja a nyilvánosságot.

A »Gazda« alakul közgyűlését április elején tartják meg, addig a Széllőcska Szloga keretében Predavec József fogja megszervezni az egyesületet, amely teljesen politikamentes lesz.

Az odzsaai területi iparszövetség közgyűlése. Odzsaáról jelentik: Az odzsaai területi iparszövetség a múlt vasárnap tartotta meg rendezévi közgyűlését az iparos otthonban. A kerület minden községéből nagy számban jöttek be a tagok Odzsaára és a közgyűlés telt ház és nagy érdeklődés mellett folyt le. Walter Mihály iparszövetségi elnök délelőtt féltízennyel nyitotta meg a közgyűlést. Üdvözölte a megjelenteket, beszélt a szövetség keletkezéséről és eddigi működéséről. A szövetség több esetben intervenciát tagjainak adóügyekben, a sóárúsítási ügyben és a házostályadó ügyben és a könyékbeli falvakat is sokszor

meg kellett látogatni. Walter elnök és dr. Jánosy Károly szövetségi vezetőikár több vasárnapot és ünnepnapot fordítottak a szervezés nehéz munkájára ami végül is eredményre vezetett. Az elmúlt jelentést tetszéssel fogadták. Utána a pénztárosi jelentés következett, majd Schwendemann Antal a titkári jelentést olvasta föl. Ezután a tisztikarnak a felmentvényt megadták, Jánosy Károlyt választották meg korelnöknek majd a következő új tisztikart választották meg: Elnök Walter Mihály lett, alelnökök Fischer Péter (Odzsai) és Affolter Antal (Brestovac), titkár Schwendemann Antal, pénztáros Hiel István (Odzsai), számvizsgálók: Leopold József (Odzsai), Ries József (Bács), Sasvári Keresztély (Filipova) és Geiger Lőrinc (Brestovac). A választmányba a következők kerültek: Tuffner Márton, Leibl Ferenc, Birly András, Wilhelm Márton, Blazsek Mátyás, Schwarc Engelbert, Brunner Ferenc, Kopeckzy Jakab, Neumayer Károly, Sántha Jenő és Possert József (mindannyian Odzsaai), Stephan György (Parabucs), Rozanovic János (Deronja), Schäffer József (Srpszki Miletyi), Kobetic József (Eács), Hönisch Bálint (Filipova) és Enrich József (Brestovac). Karavukova, Lality, Pivnica és Vajsza községek a közgyűlésen nem képviseltették magukat, a választmány tagjai maradtak e községek tavaly megválasztott választmányi tagjai. Választmányi póttagoknak a következőket választották meg: Hiel István és Benderek Antal (Odzsai), Holzschuh József (Parabucs), Krstics Antal (Deronja), Lotspeich József (Srps. Miletyi), Stuglin György (Bács), Offenbecher István (Filipova). A választás után Walter Mihály elnök köszönetet mondott a bizalomért, majd kérte a tagokat, hogy dolgozzanak vállaltva az iparegyesület érdekeiért. Ezután a költségvetésre tértek át, majd a javaslatokra került a sor, Benderek Péter kereskedő (Odzsai), a zárórendelet módosításáról, Englert Miklós (Brestovac) pedig az adóosztályozásról szólt fel. A közgyűlést déli 12 órakor rekesztette be Walter Mihály elnök.

Az ármentesítő társulatok állami követelésel. Apatinból jelentik: Az apatini erdőigazgatóság átiratot kapott az erdő- és bányaiügyi miniszteriumtól, amelyben utastják az erdőigazgatóságot, hogy az összes Dunamelléki ármentesítő társulatokat szólítsa fel, hogy közöljék a miniszteriummal a hátralevő követelésüket. Az erdőigazgatóság a rendelet alapján azonnal felhívta az Apatin-szontai, Apatin-bácsmonostori és Bogojevó-vajszaai ármentesítő társulatokat, hogy küldjék be a kért kimutatásokat. Az Apatin-szontai és a Bácsmonostor-apatini társulatok kimutatásai szerint a két társulat mintegy 1.500.000 dinárt követel az államtól, míg a Bogojevó-vajszaai ármentesítő társulat 750.000 dinárt.

Estek a szubotikai husárok. A nagy hideg beálltával egyes szubotikai hegyesek és mészarosok két-három dinárral felemelték a hus és a zsir árát. A rendőség erre 22 mészaros ellen feleletést tett árdrágítás miatt az államügyészségnél. A rendőség érellyes intézkedése folytán csütörtökön estek a husárok és a marha- és sertéshus egy dinárral olcsóbb lett, mint az árcémes előtt volt.

Sztaribecejei is makszimálták az árakat. Sztaribecejeiről jelentik: Katyaszki Sztéván, a sztaribecejei járás főszolgabírája az árdrágítás ellen kiadott rendelet alapján makszimálta az élelmiszerek és egyéb cikkek árát: Fehér C-ás liszt kg. 4 d., fehér liszt 3,50, kenyérliszt 3, dence 2, fehér kenyér 4, barna kenyér 3,50, disznóhús (66) 14, marhahús 7, borjúhús 13, juhús 6, marhahús (vágott) 10—15 dinár, borjúhús 20—24 dinár, juhús 10—14 dinár, sertéshús 18—20 dinár, fehér peccsenye 18—20 dinár, töpörtü 26 dinár, nyers szalonna 20—22 dinár, zsir 28 dinár, hárj 24 dinár. Kolbászok: Husos kolbász 20—24 dinár, véres hurka 20—24 dinár, májas hurka 20—24 dinár, disznósajt 24—26 dinár. Égypár tormás virsli 2,50—3 dinár, 1 darab szalaládé 2 dinár, 1 kg. parizer 30 dinár, füstölt szalonna 28—30 dinár, füstölt oldalas 26 dinár, füstölt sonka 28—30 dinár, főtt sonka (csont nélkül) 50 dinár, főtt oldalas 35 dinár, száraz kolbász 30 dinár, főtt füstölt hus szalonnával 34 dinár, 1 kg. tömött liba 20 dinár, tömött kacsa 18 dinár, egy pár lud 150 dinár, kacsa 50 dinár, tyúk 40 dinár, jérce 25 dinár, pulyka 140 dinár páronként. Egy kg. krumpli 2 dinár, fokhagyma 5 dinár, vöröshagyma 2 dinár, fehér bab (literje) 10, sárga bab 8 dinár. Tehéntej (literje) 2,50, tehénturó kilogrammonként 8 dinár, juhturó 30 dinár. Tehéntejfel (literje) 30, felhenteszin literenként 40 dinár, vaj kilogrammonként 40 dinár. Halak: Ponty (kg-ja) 25, harcsa 25, kecsge 37, süllő 25, csuka 14 dinár. Vörös bor (literje) 10—16 dinár, szilviorium 30, ceprű pálinka 30, fehér bor 15 dinár literje, Tyuktojás darabja 1,50 dinár, Egy mm. széna 160 dinár, buzaszalma 40 dinár, zabszalma 50 dinár. Egy 6l búkkfa 600, egy 6l nyárfa 600, cserfa 640 dinár.

Uj mezőgazdasági egyesület alakult Zagrebban

Az egyesület célja a parasztagazdaságok rentabilitásának fokozása

Zagreből jelentik: A Széllőcska Szloga nevű paraszt közművelődési egyesület, amelyet Radics István alapított, kedden délelőtt ülést tartott. Az ülésen Predavec József javaslatára elhatározták, hogy »Gazda« címen országos jellegű intézetet létesítsenek, amelynek célja a parasztagazdaságok rentabilitásának a fokozása.

A »Gazda« szervezőbizottságának elnöküül Predavec Józsefet választották meg, aki már elkészítette az egyesület alapszabályait. Az alapszabályok szerint a szervezet célja, hogy a parasztagazdaságokban megszerveze a könyv-számlavezetést és az ilyenmódon megállapítható adatokat összegyűjtse és tudományosan feldolgozza. A cél elérésére egyes helyeken a »Gazda« tanfolyamokat fog felállítani, amelyeken a mezőgazdasági könyvvitelből és a többtermelésről lesznek előadások tartani. A szerzett adatok alapján

Nem árt neki eső, Pyram növényi paszta Nem árt neki a hó! „Minden időben” jó!

TÁRCA

Mária

Írta: Hesslein József

Annak most éppen harmincöt esztendeje, hogy Emma feleségül ment Polgár Imre magánisztitviselőhöz. Milyen más világ volt akkor, Istenem és milyen más volt akkor a házasság is, de még egy magánisztitviselő állás is, mint manapság. Emma például a maga idejében kitűnő partit csinált, mert Polgár Imrénél nyugdíjas állása volt, ami mindennél többet ért és háromszáz korona havli fizetése. Viszont Emmának nem volt semmi hozománya, csupán háromszoba butor és a kelengyéje. De milyen stáírung volt az, uristen, még ma is jó állapotban van a legtöbb menyasszonyi fehérneműje, harmincöt év után, holott a mostani fehérnemű pár év alatt szétmállik, mint a pókháló. Igaz viszont, hogy Emma már több mint tízéve nem viselheti azokat, mert kissé elhízott és szűkek lettek, de ha viselte volna, akkor se mentek volna tönkre, olyan finom anyagból készültek.

Háromszoba butor is nagy szó volt annak idején, de annál könnyebb volt a hozzávaló háromszobás lakásra szert tenni. Minden ház volt egy tábla, amelyen a kiadó lakások voltak felsorolva, csak válogatni kellett közöttük és a lakbér se okozott gondot, mert kiteltett Imre fizetésének a tíz százalékából. Viszont Imre és Emma nem mentek nászra, hanem az esküvő napján mindjárt bevonultak elegánsan berendezett háromszobás belvárosi lakásukba villanással és fűdösznyhával, amely az első időben mindkettőjüknek kissé idegenszerűnek tetszett ismeretlen kilitásával és új idegen butorával, akár egy északi város szállodai szobájában laknának.

Kilenc óra volt este, mikor mint félnapos házasság először bevonultak az ő saját külön lakásukba. Meggyújtották a villanyt, bementek az előszobából az ebédlőbe, letették a kabátjaikat és leültek az asztal mellé. Most egy kínos, néma pillanat következett: nem mertek egymásra nézni, mindketten elpirultak és lesütötték a szemüket, mert tudták egymásról, hogy mindketten arra gondolnak, ami nemisikára következni fog...

Egyszerre csak az előszobában megszólalt a csend, amelynek éles hangja szinte kettévágta a kínos szemérmes hangulatot.

— Valaki csönget — mondta az asszony meglepetten.

— Vajjon ki lehet az első napon, ebben az órában? — csodálkozott a férj.

Emma kiment, kinézett az áttetsző tejüvegablakon és látta, hogy egy nő áll az ajtó előtt. Nyugodtan nyitott ajtót, mire a nő belépett és izgatott hangon beszélni kezdett:

— Bocsánatot kérek, asszonyom... nem mertem volna önt háborgatni, de láttam, hogy világos van az előszobában... ebben vannak... ezerszer is bocsánatot kérek, hogy így ismeretlenül...

Emma látta, hogy az ismeretlen nő arca fel van dülva, valami borzasztó izgalmon mehetett keresztül. Különböző urinének látszott, nemcsak az öltözképről, hanem az egész megjelenéséből és a lelki izgalomtól származó eltorzulások mellett is látni lehetett, hogy rendkívüli szépség.

— Mivel lehetek szolgálatára, asszonyom? — kérdezte Emma végtelen szelidséggel és részvétellel a hangjában, ami az ismeretlen asszonyt kissé megnyugtatta.

— Amit én kéni szeretnék, az egészen különös és szokatlan. Bizonyára meg fog lepődni miatta... Arra kérem, drága asszonyom... íja, nem is merem kimondani... félek... nem fogja teljesíteni és... akkor nem tudom, mi lesz velem...

— No ne féljen, kedvesem, beszéljen hátra — biztatta Emma szelíden.

Az idegen asszony kissé felbátorodott.

— Arra akarom kéni, engedje meg, hogy... hogy itt töltsöm ezt az éjszakát...

— Az éjszakát? — kérdezte ijedt meglepetéssel Emma. — Itt akar maradni?... Ma éjjel...?

— Kényőrgök, asszonyom, ne izzón el... nem tudnám még egyszer rászánni magam... Csak egy éjszakát kérek... Nézzem rám, nem vagyok tolvaj... nem bátok semmit... egy szerencsétlen asszony élete függ tőle...

— De nem értem...

— Hallgasson meg... szörnyű órát éltem át... a férjem... gazember...! Egy percig sem maradhattam nála tovább... elrohantam és... és az uccán mégse tölthetem az éjszakát... egy fillért se hoztam magammal... nem maradt más hátra, mint becsüngen egy idegen lakásba és... mint koldus éjszakát szállásért könyörgölni.

Emma egy pillanatra gondolkodott.

— Es éppen ma — gondolta — egy első éjszaka, amelyet ebben a lakásban töltök... Nászéjszaka...

— A neve? — kérdezte végül.

— Mária... A másik nevemet ne kérdezze... és holnap roppel örökre eltűnök.

Emma lesegítette az asszony köpenyét és hívta be a szobába:

— Tessék... Nincs más nálunk, csak a férjem.

Imre is meglepődött, mikor az ismeretlen szép asszonyt belépett látta.

— Régi barátom, Mária — mutatta be Emma a férjének — csodálatos véletlenség, hogy éppen hozzánk jött... a nagynénje lakott itt azelőtt... itt tartom ma éjszakára... nem engedhetem elmenni ilyen későn...

... Másnap reggel Mária jókor el akart menni.

— De csak velünk reggelizik, kedvesem — mondta neki Emma — a dolga tán mégsem lesz annyira sürgős...

Rögtön után Mária nagy hálálkodások között buszról kezdett.

— Mit fog most csinálni? Hová megy? — kérdezte tőle Emma.

— Nem tudom. Semmit sem tudok. Neki megyek a nagyvilágnak...

— Hát akkor miért siet úgy?... Maradjon még, amíg kipondol valamit.

Csak nehezen bírta rávenni, hogy maradjon még egy napig. Délután elmesélte szerencsétlen esetét... A férje, akiről azt hitte, becsületes kereskedő, aljas ember, aki el akarta őt adni egy öreg milliomosnak... Rá akarta kényszeríteni, hogy a szeretője legyen... Mikor megértette, mit akar a férje, felkapta a nehéz bronz tintartót és a fejéhez vágta... a férje összeesett... ő pedig riadtan menekült a házból...

— Nem tudom, lehet hogy meghalt... a nevért nem mondom meg... ne tudja meg soha senki, hogy ki vagyok...

— Nem kutatom... De hát ilyen körülmények között nem engedhetem elmenni... Hová is mehetne? Mi sors várna magára... Nincsenek rokonaid?

— Nem akarok tudni senkiről... Nem akarom, hogy bárki is tudja, hol vagyok...

— Akkor egyelőre nálunk marad. Amíg kitalálunk valamit...

Emma bevallotta férjének az igazat Máriaáról és Mária egyelőre otmaradt. Iparkodott magát hasznossá

tenni a háztartásban, takarított, segített a terítésnél, mindenképpen iparkodott valami ellenszolgáltatást nyújtani az ellátásért...

Multak a hetek és Mária nagyon megkedveltek. Mikor a lelki depresszió föllengedett, akkor tűnt csak ki, hogy Mária végtelenül szeretetreműdő, drága, aranyos teremtes. Emma és Imre boldog házasságot egyáltalában nem zavarta meg, ellenkezőleg egy kis életképet hozott be a házba és különösen mikor Imre hivatalban volt, nagyon jól esett Emmának, hogy jelenlétével elűzte az egyedüllét unalmát.

... Multak a hónapok és Mária már egészen a családdhoz tartozónak számított. Olyan volt, mint valami rokon. Eljárt bevásárolni, felügyelt a cselédre, néha jött is és ha a házaspár színházba, kávéházba ment, ő vigyázott a házra.

De a nevért sohasem mondta meg. Egyáltalában se magáról, se férjéről, se családjáról soha nem beszélt. Csak annyit tudtak róla, hogy Mária a neve, semmi egyéb.

Egyszer aztán előtűnt az idő, hogy nagy szükség lett a házból Mária. Emmának kis fia született. Mária ápolónő, házvezető és bába is volt egy személyben. Mindent elvégzett: főzött, fűrésztötte a kis babát, szült és vigyázott a beteg asszonyra. Most már nagyon örültek Mária. A szerény, kedves, dolgos, bájos vendégnek. Egészen természetes lett ezután, hogy Mária náluk van, hozzájuk tartozik, tagja a családjuknak. El se lehet képzelni másként.

Az évek multak, a gyerekek szaporodtak. Öten voltak a kicsinyek, három fiu két leány, akik úgy szerették Mária. Mint az édesanyjukat. Igaz, hogy Mária is úgy bánt velük, mintha az édes gyermekkel volnának. A gyerekek úgy is nevezték:

— Mária mama.

— Az anyjukat pedig így:

— Emma mama.

Mária. Mária sok dolga volt a gyerekekkel. Etette őket átvette velük a leckét, mosdatta, fésülte, öltöztette őket. Mária nélkülözhetetlen lett. Közben az évek gyorsan repültek, Mária haja fehér lett, Emmával együtt. Aztán a fiúk megnősültek, a lányok férjhez mentek. Mária öreg lett, megrokkant, összetöpreődött...

Összesen harmincöt évet töltött Emmák házában, mint vendég. Soha hozzátartozói közül senki se kereste senki rá nem talált. Jó, békés, nyugodt rejtékhelye volt a főváros kellő közepén. Nem tudtak róla semmit, ő se kívánt tudni semmiről. Azt se tudta meghalt-e az ura attól az ütéstől a homlokán. Mária nem tudta magáról, vajjon gyilkos-e, vagy büntelen.

Mári harmincöt év után csöndesen lehunyta szemét örök pihenésre. Nyugodt temetése volt, Emma Imre és az öt gyerek könnyezve kísérték ki utolsó útjára.

Nagy baj volt azonban a halotti bejelentéssel.

— Mi volt a neve? — kérdezték a hatóság emberei

— Mária.

— Milyen Mária?

— Azt nem tudjuk.

— Hogyan?

— Nem tudjuk.

— Rokonuk volt?

— Nem.

— Cseléd?

— Nem.

— Alkalmazott?

— Nem.

— Hanem?

— Családtag. Harmincöt évig volt vendégünk szegény. Az Isten nyugosztalja szegény jó Mária.

A VAJDASÁGIK
KEDVELT TALÁLKOZÓHELYE
BUDAPESTEN

A
KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház

Központi fűtés, hideg-meleg víz, telefonos, rádiós szobák

Mérsékelt polgári árak
Vajdaságiaknak 20% engedmény

Kellemetlen szájzság

visszataszító. Csunya színű fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompás, újított Chlorodont-fogkrém gyakran már egyszeri használatával. A fogak beázása után gyönyörű elefantenszínben ragyognak, még a belső részek is, különösen ha a tisztítás-hoz külön erre a célra készített forratos sörtejű Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájzságot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérjen meg egy kis tubus fogkefét, melynek ára Din. 8.—. Chlorodont-fogkefék gyermekek, hölgyek részére (puha sörtejű), urak részére (kemény sörtejű). Csak kék-zöld színű csomagolásban „Chlorodont” felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Ezen hirdetés mint nyomtatvány (nyílt borítékban) beküldés ellenében egy többszöri használatra elegendő próba-tubussal ingyen szolgál: Leo-Werke A. G., Jugoszlávia vezérképviselése: Tvrnice Zlatorog, Maribor. 11.

Krajčović (Dr. Sp. tzer-éle) Uj-Vukovári **arckrém**

(nappali és éjjeli használatra), szappan vagy puder használatával ül csulhatatlanul eredményes szepők, patnáok, májfolok, arciszűrés, arc- és orvörö-ségnél valódi arcak és kész arckréppel ellátott csomagolásban Arakrém 8 és 12 dinár, szappan 5 dinár, puder 10 dinár. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban.

Apoteka Krajčović, Vukovár 18.6

A tavaszi szezonra
festékarúk, finiss, lakto és faliminták a legolcsóbban szerezhetők be

Mirko Kalmár
festékarúskésztésben Subotícán, Fra Jefe trg 6, a baticok temploma során 18.35

Nagy üzlethelyiség
raktárakkal, esély álványokkal

nagykereskedésnek vagy gyárvállalatnak kiválóan alkalmas, a város központjában azonnalra kiadó.

Cím a kiadóban 18.25

NYILT-TÉR

Felhívás

a kerékpártulajdonosokhoz

Felkérjük m. t. vevőinket, hogy tekintettel a tavaszi idény közeledtére, sziveskedjenek a javításra, felújításra és felgummizásra szorult kerékpárjaikat lehetőleg azonnal átadni, nehogy munkatorlódás miatt az elkészítés később késedelmet szenvedjen. Mindazon javításoknál, amelyek nálam vagy fiókjaimban legkésőbb március 9-ikéig átadatnak

10% engedményt nyújtunk

az összes feltasznált anyagokra.

Egyben az érdeklődők figyelmébe ajánlom nagy raktáram megbízható minőségű kerékpárokban, melyeket jótállás mellett árusítok.

Kedvező fizetési feltételek!

Kitünő tisztelettel

S. AD. ENGL

1872

kerékpár gyári raktára.

Nyílt levél

Felhívom Melnel és Herold hangszergyár tulajdonosokat, Klingenthal, Szászország, hogy a legutóbb 500 dinárból javamra náluk maradt 396.40 dinár összeget, melyet el akarnak tagadni, nekem akár áruban, akár készpénzben megküldjék, mert különben kénytelen leszek őket beperelni.

Dygos Henrik

1837

Bród n/Savi, Zrinjska 45.

Uj speciális bőrkeztü, női és gyermekfehérnemű-üzlet!

Értesítjük a n. é. vevőközönséget, hogy a mai napon

Subotica, Aleksandrova ul. 15. sz. alatt (Prokesch-ház)

a fenti cikkekből speciális üzletet nyitottunk

Bőrkeztüük szakszerű javítását, tisztítását a leggyorsabban és jutányosan vállaljuk

„HERSON“

Felkérem a sombori felső kereskedelmi iskola 1919-ik évében érettségizett osztálytársaimat, hogy címüket velem haladéktalanul közölik.

Weisz István

1806

Novi Vrbas 2.

Tavaszi kalapmodelljeim megérkeztek

ESZTERKA női kalapszalón

Korzó

Eladó ház

Veliki Bečkerekben a város központjában és legforgalmasabb helyén levő saroképület szabad kézből eladó. Igen alkalmas, bármilyen szakmájú üzlet, vendéglő stb. részére üzlethelyiségek f. évi május 1-re átvehető a vevő által.

Megkeresések „Sarokház“ jellegére a kiadóhivatalba vagy „Bega“ hirdetőjébe Veliki Bečkerek kéretnek

BÁRÓ A KATEDRÁN
NOVOSZEL ANDOR
POSTHUMUS REGÉNYE

39

Most, amikor egyedül volt számot vetett magával is, de Ernő tervével is. Egészen természetesnek találta hogy a gazdag, független, jónevű fiatalember elvegye a kedves, szép leányt. Egészen ugyan nem alakult ki lelkében a helyzet tiszta képe, de úgy ködösen azt képzelte, ő, aki semmi szín alatt sem akar más lenni, mint szegény tanító, nem is formálhat jogot a gazdag leányra. És valahogy el is hitette magával, az érzése, amely e percben talán uralkodott fölötté, el fog mulni. Ez csak olyan bárányhimlő, gondolta, van aki korábban, van aki későbbben meggy rajta keresztül. Persze a gyerek alig érzi, a felnőtt emberek jobban megsínylik a gyerekbe-tegséget, hanem azért csak kilábolnak belőle.

*

Szombaton ebéd után maga Szeredássy jött el érte.

Kedves Lacikám igazán ne tarts túl követelőnek, de hozd el a hegedűdet. Tegnap bent voltam a városban, tudod mindig a plébánián szoktam ebédelni, beszédközben mondtam az esperes urnak, milyen kedves meglepetésben volt részem, hogy téged épen a birtokomhoz oly közel megtaláltalak. Persze eldicskedtem vele, hogy vendégeim leszek. Képzeld, az öreg ur kijelentette, hogy ő is eljön. Mise után rögtön kijön hozzám, hanem lelkemre kötötte, beszéljélek rá, hogy elhozd a hegedűdet. Különben ha az én régi jó parancsnokom vendégem lesz, az ünnep, örömmünnep nekem, hát egy kis társaságot is hívtam meg.

Bár László igazán nem óhajtotta a népes társaságot, igyekezett Ernő beharangozásához jó képet csinálni. A hegedű Gáspár ur gondjaira bízott, aki egyedül ült a kocsni belsejében, mert Laci és Ernő a bakra ültek.

Megérkeztek Szeredássy tanyájához. Régi, nemesi kuria volt, az ember szinte várta, hogy az oszlopos tornác mögül befönt hajú haiduk jöjjenek elő.

Egy galambösz mosolygó arcú uriaszony fogadta őket. Ernő hangos rivalgással kiállította oda még a kocsiról: édes anyám, itt hozom az én gyámamamat.

László majdnem gyermeki tisztelettel csókolta kezét az uriaszonynak. Olyan természetes volt, amikor mint ha csak a fia lett volna, megcsókolta Lászlót.

— Édes fiam, nagyon-nagyon sokszor hallották már ezek a falak a maga nevet. Isten hozta!

László igazán jól érezte magát egész este. Olyan kedvesen, kedélyesen elmúlt az idő, észre sem vették, amikor az öreg alabástrom lábakon álló óra éjfél ütött. Itt az ideje, hogy lepihenjünk, indítványozta Szeredássy-né, mert holnap valószínűleg újra fent fogunk maradni.

— Édes anyám, játsz valamit, mielőtt lefeküdnénk. Tudod ez olyan szent nap nekem, zene nélkül nem akarom, hogy elmuljon. S a ház urnője mosolyogva leült a zongora mellé s néhány darabot játszott. László művészi fölére érezte a játékon, hogy mesteri kezek futnak a billentyűkön.

— Kedves néni, — kérte László, mikor Szeredássy-né felállt felállt, nagyon kérem, ha terhére nem esik, játszék még valamit, nagyon jól esik hallgatnom ezeket a csodaszép dalokat.

És az öreg ur asszony fiatalos lével játszott tovább. Még talán ő érzett valami hálát a fiatal ember iránt, mert alkalmat adott neki, hogy élvezetet szerezzen fia jöltevéjének, megmentőjének.

Jóval éjjel után tértek csak nyugovóra.

László délelőtt 12 óra körül ébredt. Ernő keltette föl, ő már hat órakor talpon volt. Hiába, a gazda még ha akarna sem tudna tovább ágyban maradni. László röstelkedve mentegedőzött, de Ernő tréfásan közbe vágott: Tudod kedves Lacikám, most sem keltettelek volna föl, de növénydegeket is várnék ebédre s nem akartam, hogy ha benyitnak hozzád, pongyolába találjanak.

— Na, ami azt illeti, mondta László, a hölgyek bizonyosan nem lépnek be egy teljesen ismeretlen ember odujába.

— Ó, hát nem mind ismeretlen, Kerekeséket ismered, ők is itt lesznek.

Jó, hogy László már mosakodni kezdett, mert talán Ernő figyelmét sem kerülte volna el az a hirtelen színváltozás, amit az utolsó szavak előidéztek.

Tizenegy óra után megérkezett az első kocsni. Egy hangos öreg ur a párjával érkezett. Birtokos szomszédja volt Ernőnek. Pár perccel később egy idősebb hölgy, két felnőtt leánnyal kocsizott be az udvarra. Ők már nem saját fogatukon jöttek. Ernő kocsija hozta őket a városból. Az öreg református lelkesné volt. Jó módban éltek ugyan, de gazdagoknak még sem voltak mondhatók. Kis bitokuk bérből volt adva. Kis vártatva két fiatal ember jött lóháton. Egy meglehetősen távollevő birtokon gazdatiszteskedtek. Kedves — intelligens emberek voltak. Majdnem dél volt már, amikor Kerekesék kocsija begördült az udvarba. Vera, Kerekes és fia jöttek.

(Folyt. köv.)

Szakmabeli utazót

keresünk a Vajdaság és Szerémség részére. Gyógyszerész vagy droguista előnyben. Horvát-szerb és magyar nyelv tudása szükséges.

Ajánlatokat „CHEMIKALIEN“ jelige alatt KARDOS hirdető, NOVISAD továbbít

141

MÉRNÖKISKOLA

ALTENBURG THÜR.

gépészet — elektrotechnika, automobill- és repülőgépipítés. — Ingyan prospektus!

Raktárom kiüresítése

folytán

hihetetlen olcsó áron árusítok

mindennemű kész férfi, gyermek- és női ruhát, kabátot, kalapokat, sapkát

Rendkívül nagy raktár télikabátokban

Okvetlen tekintse meg kirakatainkat és a kifüggesztett árakat

EISLER IZSÓ
SUBOTICA. Barátok temploma során

Teljesen szakképzett
Öntő mestert
keresünk május 1-ii belépésre, kinek már mint mesternek hosszabb gyakorlata van. **Ugyanot egy vasöntősegéd azonnal beléphet.** Az ajánlatok Kovács és Törteli vas- és fémöntőde Ada címre küldendők.

LEA KOSMETIKA
Beograd, Knež Mihajlova 18
III. Telefon 45-46
Kékesel garancia mellett a leghangosabb szépségű gubákai és arc tisztítószereket. Biztos, eredetűs és ártalmatlan. Készít speciális szőpítiszereket, a szőpítőszerekről prospektust ingyen küld.

Üzlethelyiség
Novisad szívében
azonnalra kiadó. Érdeklődni lehet More" ügynökségnél Hotel „Sloboda“ Novi ad

ELADOM
FORD-luxusautómat és egytónnás FORD-teherkocsimat olcsó áron

ifj. Schick Máttyás
Fia, Henrik, sörraktár
Torzsa - Telefon szám 7

Dughagymát, burgonyát
vetőburgonyát, hagymát, babot
mezőgazdasági és kerélmagvakat
(büköny, muhart, herét stb.)
I-a préselt sá mentes rétiszenát
vagonszámra és kis tételekben
legjobban és legolcsóbban szállít
LEDERER JENŐ
bank és biz. üzlete, gyümölcs és fűszerek import-export
NOVISAD, VILSONOV TRG 7
Raktár: Temerinska 36 Telefon: 22-14 szám

Olesón

kartellen kívül

szerezze be szükségletét
Lederer Dezső cégnél
Somborban

Mai árak:

16% superfosfat 50 kg. zsákokban 102.—
18% " 50 " 116.—
15% mésznitrogen vashordókban 255.—
100 kg.-ként a vevő vasúti állomására szállítva
legalább fél vagon rendelésnél.

Benzin garantált könnyű minőségű 9:80
Petroleum garantált legjobb minőségű 6:80
Lucerna heremag . . . . . 21.—

Kálisó, mészkőpor, chilasalétrom napi áron

Somogy megye legrégebb
ingatlan adás-vételi irodája
Polgár G.

Kaposvár, Berzsenyi uca 8

Földbirtokok: 1 holdtól 1000 holdig, parcellázva is
kisebb nagyságban, tanya birtokok gazdasági épüle-
tekkel tetszés szerinti nagyságban. Háza, malomok,
vendég háza, üzletek, mindennemű ingatlan adás!

Előlegként semmit se kell fizetni!

KOMLÓ-**ZSINEG**

gyári árban csak

WEITZENFELD és TÁRSA

cégnél, Subotica

Kérjen árajánlatot! — Telefon: 192

PÉNZ

kölcsönt kaphat-
nak mezőgazdák,
rövidebb vagy
hosszabb időre a
legolcsóbb kamat
mellett. Elintézés azonnal. Ingatlanok vétele és eladása
Felvilágosítás levélben és díjtalan. — Képviselek
mindenütt felvételnek.

„VARDAR“ BANKIRODA

NOVISAD, Vasut utca 62

(180)

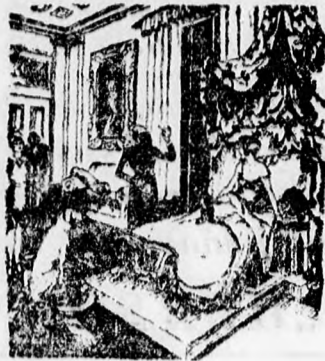
ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

KINTORNA

Orvos: Az ön hőmérséklete teljesen normális.
Füldi: Lehetetlen! Nem vagyok olyan közön-
séges nő, hogy normális legyen a hőmérsékletem.

*

A kis Pali megkérdezi a nagypapájától:
— Mondd, nagypapa, te is kicsi voltál egyszer?
— Persze, kicsikém!
— Nahát, rettenetesen nézhettél ki ezzel a hosszú
szakállal, meg a pápaszemmedel.

*

— Milyen pompás, üde levegő van így faluhelyen.
— Igen, ezek a falusiak sohasem nyitják ki az ab-
lakukat.

*

Párbeszéd a színházban:

— Kelts fel, ha vége a darabnak.
— Jó. Ha ébren leszek, felkeltelek.

*

Beszélgetés a törzsasztalnál:

— Nem érdekes? Itt irnak egy játékosról, akinek
a kártyában folyton szerencséje van, míg a lóverseny-
en egyre veszít.
— Hja fiam, a lovakat nem lehet keverni.

*

— Három napja állandóan fáj a fejem és alig
eszem valamit.

— Biztosan spanyolja van.
— Nem... pénzem nincs...

*

A szeladon, a mulatóhelyek egykori népszerű lo-
vajja, aki a konjunkturában három napig tudott inni
egyfolytában, rémes lépésre határozta el magát: nő-
sülni készül. Már ki is szemelte a gazdag leányt és
a párti összehozásán a legbuzgóbb házasságközvetítő
járadozik. Tegnap meg is egyeztek már a hozomány
összegén és csupán a leendő apósnak voltak még
égyes kikötései. Ezeket a feltételeket adta elő a há-
zasságközvetítő a holdog vőlegényjelöltnek.

— Egy fontos kikötése van az öregnek, — mon-
dotta. — Ha ön elveszi a kisasszonyt, le kell hogy
mondjon az ivásról...

A fiatalember nagyot sóhajtott:

— Rendben van. Mert ha vizont nem veszem el,
le kell hogy mondjak az evésről.

*

Az apa ráförmed a fiatalemberre:

— Majd megtanítom én magát, magf esirkefogó, a
lányomat megcsókolni.
— Ó, köszönöm, de már egészen jól megy.

*

A papushős így sóhajtott:

— Furcsa az élet. Egy boldogtalan szerelmet sok-
kal könnyebben el lehet viselni, mint egy holdog há-
zasságot.

*

Az ismert bankdirektor nyolcéves fiacskája a har-
madik elemibe jár. Az apja még nagy elfoglaltsága
mellett is szakít magának időt arra, hogy a gyermek-
kel foglalkozzon és mindennap mekérdi tőle:

— No, Bandikám, mit tanultatok ma az iskolában?

Egy idő óta Bandika rendkívül hiányos feleleteket
ad, sőt legtöbbször egyáltalán nem számol be az isko-
lai tanulmány eredményéről. Tegnap aztán szigorúan
megpironogatta a papája:

— Hogy van az, hogy te nem tudod elmondani,
hogy mit tanultál az iskolában? A te barátod, a Gyuri,
minden áldott nap elmeséli az apjának, hogy mit ta-
nultatok az iskolában! Hogyan lehetséges az, hogy
te nem tudod és a Gyuri tudja?

Bandi egy kicsit gondolkodott, aztán kivágta:

— Gyuri könnyen elmondhatja odahaza... Ők
sokkal közelebb laknak az iskolához, mint mi...

Fizessen elő

a

**BÁCSMEGYEI
NAPLÓ-ra**

Egy évre s teljesen ingyen 12 köte-
tet kap a következő köny-
vekből: **Füst Milán:** Ad-
az előfizetési díj vent, **Krudy:** Nagy kópé,
660 dinár **Wallace:** A dadaista fény-
kép, **Szép Ernő:** Vőlegény,

Biró Lajos: Álareok, **Arató:** Elkésett embe-
rek, **Forró:** Ábrándkergetők, **Allorge:** A
iőzsde ura, **Glass:** A fékevesztett emberiség,
Földes: A leányom, **Strém:** Lukrécia Bor-
gia, **Beke:** Sophia Kovalcska, **Kallós:** Sapho,
Benedek: Zola, **Görög:** Sehonala, **Bakrai:**
Rabindranath Tagore, **Zoványi:** A felvilágo-
sodás története.

Küldjön be az előfizetési díjon felül
még száz dinárt, akkor megkapja

H. G. Wells:**A világtörténelem
alapvonalai**

című diszmvét, amelynek bolti ára 540 din.

Fél évre s teljesen ingyen hat köte-
tet kap a fenti értékes iro-
dalmi könyvekből s ha az
előfizetési díjon felül még

330 dinár 50 dinárt beküld, megkap-
ja szabad választása sze-
rint vagy

H. G. Wells:**A művészetek fejlődése**

című diszmvét, bolti ára 200 dinár, vagy

Dosztojevszki: A síheder

című háromkötetes regényt, bolti ára 240 din.

Negyedévre

s három kötet köny-
vet kap az ingyen
könyvekből, s ha az
előfizetési díjon kívül
az előfizetési díj még 25 dinárt is be-
küld, megkapja

Arcübasev:**A végső ponton**

című nagy regényét, amelynek bolti ára 140
dinár, vagy két kötet más regényt szabad
választása szerint a következő könyvekből:

Dosztojevszki: Sztjepancsikó lakói

» A névtelen

» Karácsonya

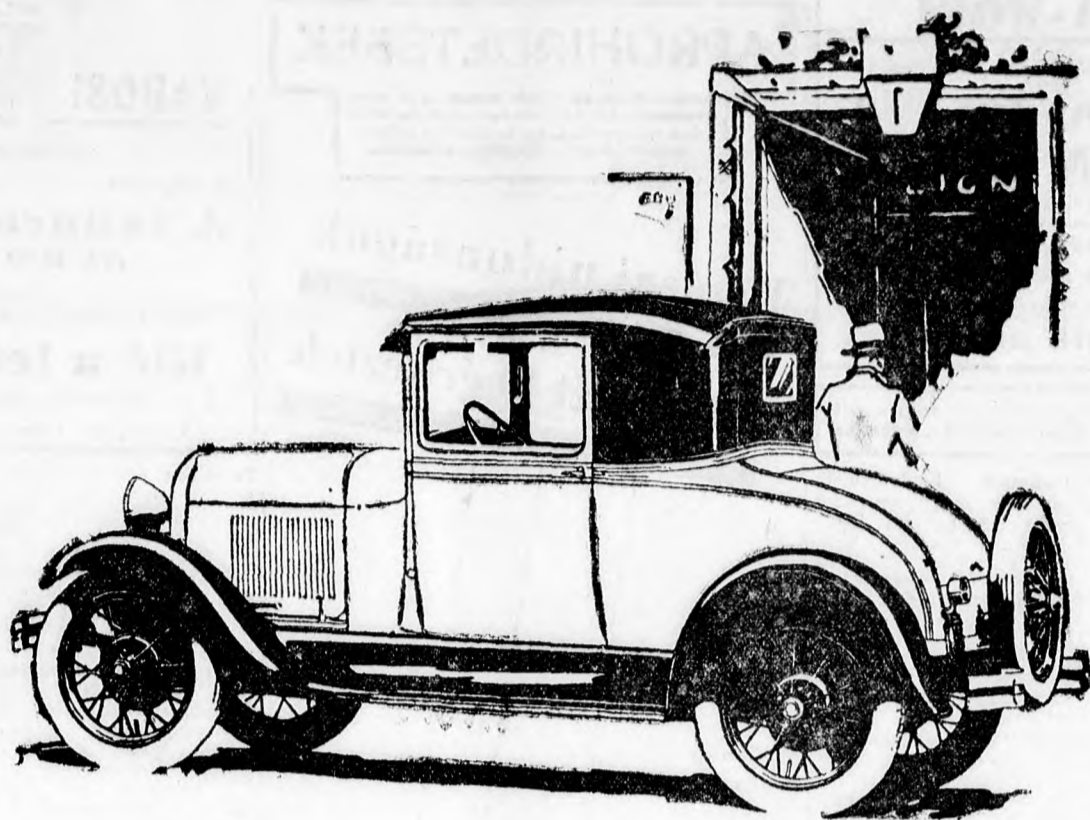
Hatvani Lili: Az az ember**Rachilde:** Nőstényfarkasok lázadása**Weber:** Pompadour.

Ezek közül a könyvek közül bármelyik
a könyvesboltban 60—80 dinárba kerül.

Egy hónapra

s ingyen kap
egy kötetet az
éves előfizetési
kedvezmények közt
felsorolt könyvek-
ből. Az ingyen

kötetet megkapja az is, aki az újságot min-
den nap megveszi, a lapfejeket kivágja s a
hónap végén a kiadóhivatalba beküldi.

Az üzletembernek

szilárdan épített, gyors, gazdaságos és mindenkifelett üzembiztos kocsira van szüksége.

A Ford Motor Company, mikor piacra hozta a „Business-Coupé“-t, olyan autót épített, mely minden ezen feltételeknek a legteljesebb mértékben megfelel.

Vizsgálja meg ezt a kocsit a legközelebbi Ford képviselőnél töviről-hegyire és kérje annak díjmentes gyá-

korlati bemutatását. Így személyesen is meggyőződik arról, hogy a Ford „Business-Coupé“ az a kocsi, melyet Ön óhajtott és amely lehetővé teszi, hogy tevékenységét és ezzel nyereségét megsokszorozza, az eddig szokásos utazási költségei lényeges csökkentésével.

Ez az autó az üzletember ideális kocsija, olcsó ára s minimális üzemköltsége folytán.

FORD

F O R D M O T O R C O M P A N Y , T R I E S T E

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig

**Az első hangos film
WINGS**

Mindkét rész egyszerre! Rendes helyárak!

Hétfőtől

LIL DAGOVER

a magyar rapszódia főszereplőjének ujdonsága:
Halálkocsik angyala

Zárszámad st legjutányosabb áron készít
Minerva-nyomda, Subotica

LEVELEZÉS

Elsőrendű anyagból, szolid kivitelben, modern vonalakkal készülnek, Brancher butorai. Subotica, Halpiac. 411

FOGLALKOZÁS

12.000 dinár belépés mellett átadnám, a foglalkozásomat, amelyhez szakértelem nem szükséges és a kereset 100 dinár naponta. Tomić Milan, Novisad, Durdarska 16. 1844

Borbélysegéd, jó munkás, azonnali belépésre állást keres. Kereszturi András borbélysegéd, Pačir. 1870

Vaskereskedőség, katonaságot kiszolgált, szerb és magyar nyelvismerettel állást keres. Cim a kiadóban. 1864

Faszobrász-segédet állandó munkára azonnali belépésre keresek. Weisz szobrász, Zagreb, Pantovčeva 1/B. 1854

Gyógyszerész-asszisztent nyelvismeretekkel azonnali belépésre keres Kralj. Dvorska Apoteka, Velika Kinda. 1788

Suče zu meinem dreijährigen Mädchen intelligentes, perfekt deutsch-sprechendes Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen. Bevorzugt mit Nähkenntnissen. Offerte sind zu richten an Josef Brittig, Novisad, Kralja Petra 22. 1839

Technikus keresek többévi gyakorlatlaltal oszjéki gépgyáramba. Részletes ajánlatok a kiadóba küldendők »Gépgyár« jellegére. 1761

Soffőr, józan, megbízható március 1-re felvétetik. — Balogh gazdaság, Saján. 1731

Utazóknak a gyarmatárszakkából, akik már utaznak, átadjuk jólbevezetett cikkünket jutalékra. Ajánlatok Zacherlin d. z. o. z. Ejubljana címre küldendők. 1647

Gépsz, kovács és soffőr állást keres lehetőleg gazdaságban. Helleizen Ferenc, Stari Futog (Vizépuszta). 1725

Cukrászsegéd nagy gyakorlatlaltal, önálló munkás, állást keres azonnaltal. Rudolf Wistan, Maribor, Mlinška ulica 26. I. St. Tur 24. 1792

Idősebb manufaktúrista alkalmazott és kirakatredező magyar, német, horvát nyelvtudással nagyobb fogalmu üzlethe rögtöni belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 1746

Deutsches Kinderfräulein mit guten Zeugnissen wird gesucht. Adresse bei Radio Reklam, Subotica, Pašičeva ulica 7. 1792

Ügyes kirakatredezőt felvesz Párisi nagyáruház Novisad. 1700

Házvezetőnek vagy anyahelyettesnek elmenne fiatal özvegyasszony. A háztartás minden ágában jár-tas. Ajánlatokat a fizetés megjelölésével Dr. Szántó Miklós, Sombor, Apatinski put 46 címre kérem »Nagyon sürgős« jellegre. 1786

VÉTEL-ELADÁS

32 lánc föld a Martonos állomás mellett szabadkézből eladó, megfelelő épületekkel. Boko Ambrus ügynök, Subotica, Stipić Marko úttermében. 1755

Nyomdák

Generáljavított 63X95 Wörner-gyorsajtó, Krause vá-gógép 82 cm-es késsel, motor- és kézüzeme, rendkívül kedvező áron eladó. Megtekinthető Pospisil szerelőnél, Zagreb, Vlaška 137. 1850

Nagyforgalmu vegyeske-reskedés házzal együtt kedvező fizetési feltételekkel elutazás miatt olcsón el-
adó. Sepsey István, Debe-ljača. 1869

Szoba, konyhaberendezés eladó, esetleg lakással el-
adó. VII. Cara Lazara ul. 54. 1836

Eladó Somborban 3/4 hold bevetett szántóföld a hidon túl, az országot mellett. — Elvehet Sombor, Birčanin (Kalap) utca 52. 1842

Vendéglő jóforgalmu, eladó, azonnal átvehető. Cim: Erdélyi Lajos, Mol. 1845

Pianino, gobelinek, fest-mények, butorok, lényképezőgépek kedvező felté-
telekkel eladók. Centralna Banka zálogosztályánál, Su-
botica. 1815

Autó alkalmi vétel! Fiat 503. Érdeklődők forduljanak Neumann garázshoz, Novi Vrbas. 1819

Senta város gyümölcsais-kolajának és rózsakertésze-tének árjegyzeit kívánatra megküldi Gallé Viktor, vá-
rosi kertész, Senta (Bačka). 1817

Fagyott kezeket és lábakat biztosan gyógyít a Gros-singer-féle **Fagykenőcs.** Egy tégely ára 15 dinár. Postai széküldés. Főlerakat: Gros-singer gyógyszerár Novi-sad, Trg Oslobođenja.

Festőgéphez való berende-zés kompresszorral eladó. Hamburger Industrija, Su-
botica. 1796

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnapotól és szombatól számított. Legkisebb apróhirdetés ára 30 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérve megkülönböztetve válasszuk meg a mellékletet.

**Tavaszi ujdonságok
nagy részt beérkeztek**

Uj divatlapok megtekinthetők

Pero Vujković, Subotica

Pressburger
DIVA TÍPO KÜLÖNLEGESÉGEI

Olcsó árak   Olcsó árak
Divatos   Izlósos
Tartós   Elegáns

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből Külön mértékosztály

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Olcsón eladó Mac doniában 300 ha tár prima **szántóföld** ugyanannyi egelel és nagy gyümölcsfával, 70 tő-rök házzal egytagban vagy többeknek Cim a novisadi kiadóban

A kávé akkor jó ha iriss!
Naponta friss pörköltkáv
Suboticián csak **Sugár Manónál**
Telefon 47

TÜZIFA
lego csöb nap árák mellett kapható
SCHLANGER
Skotus-Viator 82, — Tel. 6-48

Naponta garantált friss í-a **TEAVAJ**
és mindenféle tej-
termékek kaphatók
Trifiső Tódor
tejtermékek kereske-lésében
Strossmajera ul. 22. (Halpiac)

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig
2 világláger!   2 világláger

**A sahara csillaga
Az utolsó erőd**

Főszereplők:
Maria Paudler, Albert Steinrück, Fritz Odemar

Kié a feleségem?

Komédia a kikapós asszonykáról
Főszereplők: Lotte Loring, Elisabet Pinajef

Salvatoris literes üvegeket keresek megvételre legma-gasabb árrban. Schwarz An-dor, Subotica. 1779

Házhely a SAND-pálya mögött negyedik sarok, el-
adó. Natoševićeva ul. 32. 1768

Szülő és komló birtokosok ismét kapható nálunk er-
edeti és valódi kecskeméti metszőolló. Tessék megte-
kinteni, Barzel d. d. gép-
osztálya, Subotica. 1223

Prima vetőmagvak: Bük-
kőny, muhar, heremag, kö-
les kapható nagyban és
kicsinyben. Mavro Kohn,
Subotica. Telefon 112 és
796. 1728

Üzleti hás a főuton eladó és azonnal átvehető két **háromszobás fürdőszobás** lakással, két nagy üzlethe-
lyiséggel, jégverem és vá-
gőhid. Frankopanska 15
1724

Eladó betegség miatt ked-
vező fizetési feltételekkel egy tizenhat kamarás, mo-
dern tégl- és cserépezétt körkemenec, amely 16.000
négyzetgöl területen, köz-
vetlen a vasuti állomás és a község mellett fekszik. Eladó továbbá egy jókar-
ban levő, csak egy évig használt 12—24 HP Hart-Paar-
traktor négyvasú Bpcher-ekével napi 10—12 kat hold szántási képe-
séggel. Gligor M. Lupulescu, Uzdin, Bánát. 1748

Pormérez, nagyobb mennyi-
ségi jutányos áron eladó. Velicki-fatelepe Palics, tele-
fon 10. 1794

Fűszerüzlet forgalmas he-
lyen eladó. Cim a kiadó-
ban. 1759

Légyfogópapír gyártáshoz szükséges berendezés eladó Cim a kiadóban. 375

Szilgyártó szerszám beren-
dezéssel együtt eladó. Fel-
világosítással szolgál Lov-
vas Mihály, a Bácsmegyei
Napló bizományosa, Sztara
Moravica. 1614

»Monori Mag« vezérképvil-
seletét átvettük. Csak jó
vetőmag adhat jó termést! Kérjen árjegyzéket. Bed-
nárz kertész, Sztara Kan-
njisa. 962

Gyümölcsfák, diszfák, cser-
jék, rózsafák kitűnő fajok-
ban kaphatók Bednárz ker-
tészetenben. Sztara Kan-
jisa. 963

»Diktáfon« beszélőgép, kom-
binált felvevő és leadó, vil-
lanymotorral, ügyvédi, ke-
reskedelmi irodákban igen
alkalmas; jutányos áron el-
adó. Gémei mechanikus
Subotica, Paja Dobanovacs-
kog ul. 8. 207

Fayence **klozetek**
és mindennemű **vízvezetési csövek**
jutányosan kaphatók
Kemény Gyula
műszaki cég
Subotica   Telefon 29

KÜLÖNFÉLE

Szépen burorozott uccai szoba szolid urnak azon-
nalra kiadó. Harambašićeva ul. 23, jobbra. 1855

Csinosan burorozott szoba két fiatalember részére 16 házikosztall kiadó. Ilirka ul. 4. 1861

Butorozott szép garzon szoba kiadó. Paje Dobanovacs-kog ul. 3. Nemzeti szál-
lodával szemben. 1859

Kiadó Subotica központjában, a főtéren sarokházam-ban 2, 3, 4, 6 szobás uccai lakás, üzlethelyiségek, uccai szuterén pince, mű-
hely és iroda. Bővebbet Dr. Blum fogorvosnál. Ugyan-
ott többrendbeli butor el-
adó. Házmasterelő felvéte-
tik. 1858

Központban nagy udvarral minden célra megfelelő nagy mellékhelyiségekkel, két szoba, konyha, előszo-
ba kiadó. Cim a kiadóban. 1547

Kiadó egy uccai butorozott különbejratu garzon szo-
ba VII. Usporedna 4. 1823

Kétágyas kétablakos kü-
lönbejratu uccai butorozott szoba villanyvilágítással, konyhával, ágynemű és ta-
karítás nélkül. kiadó. Scotus Viatora 51. 1802

3—4 szobás modern lakást keres helybeli nagyiparos. Cim a kiadóhivatalban. 1735

Olcsó koszt és lakás kap-
ható fiatalemberek részére (iparos és kereskedő) özv. Grünndál, Stipe Grgića ulica 15. 104

Üzlethelyiségek azonnaltal kiadók, érdeklődni Steiner Kálmánnál Manojlovičeva 3. 1861

Apróhirdetések Szuboticián az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzleiben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklam irodájában, Universitas könyvkereske-dős Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzleté-
ben, Gyümölcsiac, Novi-sadon, Somborban, Szent-tán, Veliki Bečkerekben ottani főkkiadóhivatalaink-ban is eredeti áron felad-
hatók

Jómenetű cukrászda be-
tegség miatt azonnaltal ki-
adó. Király Sándor, Feketi-